

DOMOLJUB

ŠTEV. 42. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI, DNE 15. OKTOBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Ljubezen do grude.

V onih državah, kjer cvete velika industrija s tisoči tovarni in milijoni strojev, smo v povojni dobi opazovali zanimiv pojav. Te države so živo občutile, da je kmet najmočnejša njihova opera. Začele so izdajati visoke vsote, da dvignejo kmetijstvo v svojih deželah. Tudi z visokimi carinami so zaščitili domače kmetijske pridelke. Na ta način so res dvignili kmeta. Dosegli so, da je poljedelec pridelal več blaga in boljšega. Zakaj so tako podprli kmetijstvo? Državniki so takole računali: Znano je, da ima tovarna in tovarniško delo s stalno plačo veliko privlačno silo na kmetško mladino. Če ta vrhutega vidi, kako je mestno življenje v primeri s kmetijskim lažje, je privlačna sila tovarne še večja. Res da je največkrat življenje tovarniškega delavca samo na videz lažje in prijetnejše od podeželskega, toda ta varljivi videz vseeno vabi. V tovarni pa nastajajo potem bolezni ne misli komunizma in prevratne želje. Zunaj tovarniških zidov stoji vedno večja množica brezposelnih, ki v svojem gladu ne mislijo na vrnitev h kmetijski grudi, ampak le na državno podporo. Ko kmetu zmanjkuje delavcev, kmetijski sinovi in hčere vprašujejo, ali se še splača trpeti in vztrajati v težkem delu, če pa ne more kmetijska hiša ničesar več prodati po poštenih cenah... To so državniki gledali in hoteli pomagati kmetu, da preprečijo pohod boljševida, ki se mu pameten kmet nikoli ne bo pridružil, in da utrdijo kmeta v veri, da je le doma najlepše in najboljšo. Trden kmet z obilo družino je najboljši stebler državi, v zmernem blagostanju živeti kmet bo zmeraj najboljša obramba domovine. Imeti zadovoljne kmete, pomeni imeti zveste državljane. Tako je n. pr. računala Nemška Avstrija, ki je dvignila kmetijsko proizvodnjo, tako skrbi Nemčija za kmetov napredek.

S tem, kar smo zgoraj opisali, dviga država tudi veselje do kmetijstva in ljubezen do domače grude. Ni pa seveda to samo dovolj, zakaj vseh križev in težav ne bo nihče odvzel kmetškemu življenju. Zmiram bo resničen svetopisemski izrek: V poču svojega obraza boš jedel kruh. Za pravo zadovoljnost na kmetih je treba pridobiti tudi kmetovo dušo. Treba je zato

Občni zbor Jugoslovanske Kmetске zveze

Jugoslovanska Kmetška zveza bo imela letos svoj redni občni zbor v nedeljo, dne

9. novembra ob desetih dopoldne v dvorani hotela „Union“ v Ljubljani

Dnevni red:

1. Današnje stanje kmetškega gospodarstva. — Janez Brodar.
2. Delo in cilji Jugoslovanske kmetске zveze. — Prof. Anton Sušnik.
3. Starostno zavarovanje kmetškega ljudstva. — Dr. Miha Krek.
4. Živinsko zavarovanje. — Ravnatelj Fran Gabrovšek.
5. Volitev društvenega načelnika.
6. Volitev društvenega odbora.

7. Volitev društvenega vodstva.
8. Volitev dveh pregledovalcev računov.
9. Slučajnosti.

To zborovanje bo obenem tudi mogoča manifestacija kmetске misli in kmetске skupnosti. Kmetje, pokažite svojo stanovsko zavest in pridite od vseh strani v velikem številu. Noben član Kmetске zveze ne sme ostati doma. Vsi na zborovanje!

Tajništvo JKZ.

vzgoje, ki zadene srce in glavo, voljo in razum.

Država vzgaja svoje državljane za domovino. Otrok sliši že v prvem razredu ljudske šole, da je n. pr. Jugoslovčan. Učiteljstvo mu neprestano govori o jugoslovanskem kralju, jugoslovanski državi, opisuje mu lepoto domovine, budi v njem zavest, da mora živeti in delati, da tudi umre ti za svojo državo. Tako ostane v otrokovi misli domovina kot nekaj lepega, vzvišene ga, za kar se s plačo povsod zavzeti. In kdor bi hotel drugače, mu grozi kazen. Naša šola, pravimo, vzgaja za državo. Prav tako bi morala naša šola na kmetih vzgajati za kmetijstvo. Res vidimo države, ki so ljudsko šolo čisto prilagodile kmetovemu življenju. Ljudska šola je na kmetih drugačna kot v mestih. Po ljudski šoli pa za jamejo kmetškega fanta ali dekleta nadaljevalne kmetijske šole, zimski tečaji in prave strokovne šole. Okrog mladega človeka ustvarijo ozračje, ki diha ljubezen do kmetije, do domače hiše; do vsega kmetškega življenja, do onega dejanja in nehanja, ki se oigrava na kmetijski grudi. Tak

fant lahko pozna mesto in mestno življenje, toda zanj nima prave privlačne sile. Vse njegovo srce je pri domači zemlji.

In pri nas? Ali naša šola zna vzbuditi veselje do grude? Nam se zdi, da ne. Saj imamo primeroma malo ljudskošolskega učiteljstva, ki bi res z vsem srcem živelo med kmeti za kmeta. Nočemo delati nikakoli hočikov učiteljstvu, ki je rojeno v mestu in v uradniški družini, da ne pozna kmetovega življenja, gotovo pa je, da ne bo vzgojil učiteljskega otroka v ljubezni do grude, če vsak prost trenutek porabi, da ga preživi drugod in ne v kmetijski vasi. Kako naj vzgoji v otrokih ljubezen do kmetškega življenja, če n. pr. v nedeljo živi izven kmetovega kroga, če ne gre s kmetom niti k zapovedani službi božji. Naj tak učitelj tudi govori otroku o ljubezni do kmetškega življenja, prazna je taka beseda, ker vidi otrok nasprotna dejanja. To so žalostna dejstva, ki glasno pričajo, da mora ljudska šola doživeti temeljite izpremembe. Ne govorite nam državniki o napredku ljudskega šolstva, dokler ne naučite učiteljstva samega, da je največja modrost

PO SVETU

vsega in vsakega ponka — vzgoja! Ali naj govorimo še o drugem šolstvu? Kdor konča meščansko šolo, misli pri nas, da mora biti uradnik. Priznamo, da se učiteljstvo na meščanskih šolah mnogo trudi, toda ljubezni do grude doslej še niso priučili naši mladini. Žalibog celo iz naših kmetijskih šol še vedno prihaja le preveč bodočih finančarjev, orožnikov, pisarjev, tajnikov. Vemo, da je danes mnogo boljše kot je bilo, a še bi bilo treba več pazljivosti pri izbiri sprejetih in tudi pri strokovnem pokuku. Ne samo znanja, tudi vzgoje je treba. Kakšna miselnost na splošno vlada med kmetijskimi fanti, ki se skušajo malo izobraziti, nam kaže celo zadružna šola v Ljubljani. Namenjena je predvsem kmetijskim sinovom, ki naj bi delali v zadružništvu, a ostali na svoji grudi. Toda ena tretjina jih skuša po končani šoli priti v katerokoli službo in se odtegniti — kmetijstvu.

Poleg šole pa morajo tudi drugi činitelji vse storiti, da privzgoje mladini veselje in ljubezen do kmetijske zemlje. Naša društva na kmetih ne smejo biti mestna. Prazna so, če nič ne store, da privzgoje fantu in dekletom veselje do dela na kmetih. Ne smelo bi biti predavanja, ne tečaja, naj bo gospodinjski ali gospodarski ali kakršenkoli, da ne bi navajal k ljubezni do domačije.

Ni pa ljubezni brez smisla za žrtev. Prava ljubezen se pokaže, kadar je treba bresti preko težav, kadar zna nositi križ. Tega pa ne zna, kdor nima vere, ki gore prestavlja. Zato je prazno govoriti o ljubezni do grude, če ni zraven vere v križano ljubezen. Zato ni pravega kmetijskega življenja brez poudarka deset zapovedi.

Stojimo pred občnim zborom kmetijske zveze. Njen namen je prav ta: ustvariti ozračje, kjer bo kmet veselo živel s svojo zemljo. Ustvariti zunanje pogoje in zato odločno zastopati kmetove koristi, ustvariti notranje pogoje in zato poskrbeti za pravno moč našega kmeta s pravo vzgojo. Kdor to razume, naj stopi v naše vrste.

Novice iz Belgrada.

»Službene Novine« objavljajo pravilnik o ureditvi gozdarske službe pri občinah upravnih oblasteh, spremembe in dopolnitve k pravilniku o uporabljanju državnih avtomobilov za gradbeno delo, naredbo o zaščiti proizvodov iz Francoske ter pravilnik o postavljanju kvalificiranih gozdarskih strokovnjakov o upravi privatnih gozdov. Pravilnik zahteva, da se postavi v dravski banovini za vsakeh 2000 ha en šumarski strokovnjak. Vsak lastnik gozdov je dolžan postaviti šumarskega strokovnjaka v teku šestih mesecev od dne, ko stopi zakon v veljavo oziroma, ko bo objavljen ta pravilnik.

Proglasen je tudi nov zakon o orožništvu, ki med drugim določa, kaj je orožništvo in kakšen delokrog ima. Notranji minister lahko razširi pristojnost orožništva tudi na področja mestne policije in policijskih uprav. Začasno, kadar je potrebno, se morajo orožništvu podrediti tudi policijske straže in občinski redarji in sicer po ukazu bana.

Katoliška cerkev.

s Muslimani prosijo papeža za pomoč. Pripadniki turške vere iz Sovjetske Rusije so se obrnili na sv. Očeta, naj se zanje zavzame, češ da preganjajo ruski boljševiki tudi muslimane. Prvi slučaj v zgodovini, da se mohamedanci obračajo na papeža.

Avstrija.

Deseta obletnica koroškega plebiscita. 10. oktobra je preteklo 10 let, odkar je našim narodnem telesu zazevala strašna, neozdravljiva rana: Za 100 tisoč koroških Slovencev so gospodje pri mirovni konferenci v Parizu določili glasovanje, ali hočejo pripadati naši državi ali republiki Avstriji. Glasovanje je odločilo v korist Avstriji. Zakaj se je večina odločila proti nam? V razrvanih povojnih časih je marsikdo mislil, da je republika edina pravilna oblika države. Pa je glasoval za republiko Avstrijo. No, sedaj vidi, da je lahko tudi republika zanič. Drugod so zmagali gospodarski interesi. V Celovec bomo prodajali svoje pridelke, velika mesta in delavska središča bomo z njimi zalagali. Koroški deželni zbor, dunajska vlada in vse stranke so Slovence obljubljale zlate čase: Šola bo slovenska, društva bodo lahko delovala, gospodarske organizacije bodo lahko uspevale. In so se odločili za Avstrijo.

Koliko razočaranje po desetih letih! Vsa pričakovanja in lepi upi so padli v vodo. Vlade obljube so bile pozabljene. Če so Slovenci zahtevali svojih pravic, so naleteli vedno na gluha ušesa. Šola je popolnoma nemška. Učitelji zlepa in zgrda potujčujejo slovenske otroke. Kulturni in gospodarski delavci so izpostavljeni vednim šikanam. Če bo šlo tako naprej, Slovencev na Koroškem kmalu ne bo več.

10. in 12. oktobra so se po celi Koroški, zlasti v Celovcu vršile velike nemške svečanosti v proslavo desetletnice glasovanja (plebiscita). Proslava se je udeležil predsednik republike in vlada. Vsi govori so izzveneli v strogo nemškem duhu. Zahtevali so veliko Nemčijo od Karavank do Severnega morja. Za Slovence in njihove pravice se ni nihče zmenil. Ubogi naši bratje.

Mi ne smemo pustiti, da ena desetina našega naroda umira. Mi smo jim dolžni pomagati, kolikor je v naši moči. Naša vlada mora merodajne kroge na vse krivice, ki se gode koroškim Slovincem opozoriti in zahtevati zanje pravic, ki so jim bile po mirovni konferenci zajamčene.

Primarij dr. Fr. Derganc

se je vrnil s študijskega potovanja in
zopet redno ordinira od 11—1 ure
Ljubljana, Komenskega ulica 4

Italija.

s Iz dežele najbolj zatiranih. Še kamen bi se omehal do solz, in skala bi se stopila, če padle nanjo bi vse solze krvave, naših bednih bratov, onstran meje. — Pravijo, da živimo v najbolj civiliziranem in kulturnem stoletju...! To velja morda za gotove države in dežele, a ne za vse. Tudi v Evropi, tamkaj v »belaženi« Italiji, se je po minuli svetovni vojni marsikaj spremenilo. Isto bi danes lahko nazivali pravo središče barbarizma in deželo najbolj zatiranih podanikov pod kruto vladno ustanovitelja in začetnika fašizma. Žal, da so postale glavne žrtve fašizma baš naši rojaki, živeči tamkaj na obali Jadranskega morja in na našem Krasu. Okrog 600 tisoč jih je Mussolini spravil pod svoj jarem, ki jih hoče na vsak način poitalijančiti. Kaj vse počenja fašisti z našim ljudstvom, sploh ni mogoče opisati, ker italijanska cenzura ne dovoljuje vsega v javnost. Sicer ni pričakovati kake naravnostne pomoči v tem oziru, toda naša sveta dolžnost je, da na ta način Italijo pred ameriško javnostjo razkrinkamo kot največjo tlačiteljico svojih državljanov in kot najbolj neizobraženo ter barbarsko državo sedanjega stoletja. Še jih stoka na stotine in stotine naših rodni bratov v italijanskih ječah; tudi marsikatera izmed teh naših narodnih žrtev in junakov čaka morda slična usoda, kakršna je že zadela Gortana, Marušiča, Miloša, Bidovca in Valenčiča, katerim naj doni kot našim narodnim mučenikom večna slava in katere tudi mi, ameriški Jugoslovani ohranimo v najblažjem spominu! (Glasilo KSK Jednote, dne 23. septembra 1930.)

s Razno. Desetega oktobra je obhajal goriski nadškof dr. Sedej svoj 76. rojstni dan. Bog ga živi še mnoga leta. — Dela v južno italijanskem potresnem ozemlju napredujejo. Pri vzpostavitvi porušenih krajev je zaposlenih 17 tisoč delavcev; 760 stanovanj je že dovršenih. — V Idriji so umrli: 65 letni vpok. rudar Franc Gantar in 65 letni vpok. gozdarski uradnik Milan Albreht. — V koritih pri Idriji je preminul 86 letni posestnik Janez Brenc. — V Kozarščah so pokopali Tomaža Tona. Je bil spoštovan mož in cerkveni ključar. — V Jelšanah v Istri je praznoval 25 letnico mašništva tamkajšnji dekan g. Mihael Hušo. Živel! — V Repentabru so spremili k večnemu počitku Josipa Briščeka, iz Vogljen. — Pri Pterstranku je 8. oktobra izbruhnil ogenj v državnih vojaških senenih zaiogah, ki so pogorele. Pogoreli so tudi konjski hlevi. Karabinerji so zaprli okrog 300 oseb, največ kmetov. Tudi v Postojni so zaprli več ljudi, celo nekaj branjev.

Romunija.

s Maniu je odstopil. Romunski ministrski predsednik Maniu je pretekli teden odstopil. Z njim vred so odstopili tudi drugi ministri. Kakor je to v politiki navada, je tudi Maniu navedel kot vzrok odstopa — bolezen. Končno je bolezen bolezen, če ne telesna, pa politična, ki pa vselej nekaj, včasih pa zelo mnogo pomenja. — Pravijo, da je pravi vzrok Maniuevega

odstopa v nesoglasju med ministri glede kraljevih pravic. Kralj je poveril sestavo nove vlade bivšemu zunanjemu ministru Mironescuju, ki je svojo nalogo izvršil in so bili ministri že zapriženi. Razen enega, so vsi novo imenovani ministri že bili člani prejšnje vlade. Torej bo imela kmet-ska stranka tudi v bodoče v vladi odločilno besedo.

Grčija.

s Na potu k Zvezi balkanskih držav. Dne 5. oktobra so v Atenah otvorili konferenco balkanskih držav. Navzoči so bili zastopniki Bolgarije, Jugoslavije, Romunije, Turčije in Grčije. Na dnevnem redu so bila mnoga važna vprašanja, n. pr. balkanska poštna zveza (poštne pristojbine naj se v prometu med balkanskimi državami znižajo), enoten balkanski denar itd. Vlade niso bile uradno navzoče, vendar je gotovo, da bodo sklepe uvaževale. Italijanskemu časopisu umevno ta konferenca ni všeč. Italija namreč ni balkanska država. — Bodoča balkanska konferenca bo v Carigradu.

Anglija.

s Konferenca angleškega svetovnega carstva se je otvorila začetkom oktobra v Londonu. Kakor znano, se razleza to carstvo po vseh delih sveta. V Ameriki imajo Angleži Kanado, v Afriki Sudan in Južnoafrikanško zvezo poleg velikega vpliva v Egiptu, v Aziji je Indija in Avstralija je itak vsa njihova itd. Prebivalstva pa je v angleškem carstvu več kot četrtina vseh ljudi na svetu. Vsa ta velika svetovna državna zveza je nastala seveda tisočletij. Prekmorske dežele pa nimajo vse enakih pravic. Nekatere so podrejene naravnost vladi v Londonu, druge (Kanada, Avstralija itd.) pa so skoraj čisto samostojne. Poseben položaj ima Indija, ki je nekako v sredi med kolonijami (n. pr. srednja in južna Afrika) in dominijoni (n. pr. Kanada). Konferenca, ki se je te dni v Londonu pričela, bo trajala gotovo par tednov. Rešiti mora več zadev zunanjepolitičnega, obrambnega in gospodarskega značaja. Glavna naloga pa je brez dvoma gospodarska. Izmenjava izdelkov in surovin, varnostna enotna carina za določeno blago, rešitev brezposelnosti, to bo predmet razgovorov. Gotovo bodo razpravljali tudi o Indiji in njeni zahtevi po samostojnosti. Konferenco je otvoril angl. ministrski predsednik Macdonald. Govoril je o miru, delu in razorožitvi.

Amerika.

s Predsednik Zedinjenih držav za vero. Predsednik Hoover je v Kings Mountainu ob priliki jubileja osvobodilne bitke 7. okt. 1870 imel govor, v katerem je pozval Američane, naj ostanejo zvesti tistim verskim načelom, ki so ustvarili ameriško državo in tvorijo tudi danes osnovo in bistvo ameriškega narodnega življenja. — Predsednik se je obrnil proti socializmu in boljševizmu, ki odkrito zametujeta vero in jo hočeta izgnati iz zasebnega in narodnega življenja. »Mi pa si ne moremo,« je dejal predsednik, »misliti socialnega in

gospodarskega reda, ki ne bi imela svojih korénin v veri.«

s Razno. V Clevelandu so umrli: Marija Znidaršič roj. Lavrič iz Starega trga trga pri Ložu; Pavel Mohorčič iz vasi Hrušica, fare Hrenovice na Notranjskem in Janez Špelko. — V Willard Wis. je preminul Janez Horvat iz vasi Kal župnije Ambrus.

Drobne novice.

400 profesorjev je brez službe na Češkoslovaškem.

Mesto milijonarjev, Chicago v Ameriki, nima denarja, da bi plačalo svoje urlužbene.

S skokom z letala z višine 1000 m si je končal življenje hamburški trgovec Kippler.

Prva čehoslovaška rečna bojna ladja je bila spuščena ta mesec v Donavo.

Katoličani ne smejo biti člani fašistične Hitlerove stranke v Nemčiji, ker je protikatoliška.

83. rojstni dan je obhajal te dni predsednik nemške države Hindenburg.

346.000 brezposelnih je v Berlinu.

Letošnji svetovni pšenični pridelek zadostuje celemu svetu za 20 mesecev.

Ena najbolj zadolženih dežel na svetu je Argentina.

544 milijard dinarjev je dolžna Evropa Ameriki.

V slučaju vzajemne poprave mej med Čehoslovaško in Madjarsko, bi bila Jugoslavija zvezana s prvo po koridoru.

Brazilijski ustaši zmagonosno prodirajo od treh strani proti glavnemu mestu. 70 oseb je utonilo zaradi hude poplave v Mehiki.

Bolgarski kralj Boris se bo poročil z ital. princezino Ivano baje 15. novembra.

Leta 1932. bo izbruhnila velika evropska vojna, prorokuje nemški general Ludendorff.

Na vsem svetu je 35 tisoč kinematografov, katere obišče tedensko 250 milijonov ljudi.

10 odstotkov mesečne plače bodo dajali za brezposelne mestni očetje v nemškem Hamburgu.

39 poslank so izbrali volivci raznih strank v nemški državni zbor.

Svoj stoti rojstni dan je praznovala v letalu visoko v zraku Amerikanka Bennett. Korajžna starka!

27.000 granat in 400 zabojev streliva je zletelo v zrak pri francoskem Nancyju.

550 milijonov Din v dobrodelne namene je daroval ameriški bogataš Edvard Harkness.

Umrli je 84 letni bavarski princ Leopold, brat pok. bavar. kralja Ludovika.

17 duhovnikov so zopet ustrelili boljševiki v Leningradu.

Osební vlak je zadel v brzega v francoskem Nantesu; 6 mrtvih, 30 težko ranjenih.

Več kot 62 odstotkov vseh ljudi na svetu ne zna ne čitati ne pisati.

Vse ukrajinske gimnazije je ukinila poljska vlada.

✂ V VSAKO HIŠO „DOMOLJUBA“ ✂

Občni zbor Prosvetne zveze

Občni zbor Prosvetne zveze bo v Ljubljani v četrtek 23. oktobra ob 9 dopoldne v beli dvorani hotela Union. Na občnem zboru bo kratko poročilo o delovanju Prosvetne zveze, na kar bosta sledila referata: »Naša ljudska visoka šola« in »Kaj se učimo od inozemskih prosvetnih organizacij?« Vsako društvo naj na eni prihodnjih sej določi delegate za občni zbor. Društva prejmejo v to svrhu potrebne izkaznice v bližnjih dneh. — Polovična vožnja je dovoljena za vse udeležence obč. zbora: Prosvetne zveze, ki se ga udeležijo, in sicer s odlokom M. br. 17.010 z dne 12. sept. Polovična vožnja velja od 22. do 27. okt. po vseh progah in za vse vlake razen Simplon Orient Expressa, v dravski banovini. Na odhodni postaji kupljena cela enosmerna vozna karta do Ljubljane, velja s potrdilom o udeležbi na obč. zboru za brezplačno vožnjo nazaj do vstopne postaje. — Prosvetni teden priredi Prosvetna zveza v Ljubljani od 19. do 26. oktobra. Uvod k prosvetnemu tednu otvori blagoslovitev Prosvetnega doma v Celju, ki bo v nedeljo 19. oktobra. Na to pa bodo dnevno vsak večer referati v dvorani Akademskoga doma, ki posegajo v razmere in potrebe sedanjega časa. Na ta prosvetni teden opozarjamo SKA Starešinstvo, dijaštvo, odbornike in odbornice prosvetnih društev v Ljubljani in vse one, ki jim je pri srcu kulturni napredek slovenskega ljudstva. — 24. oktobra se bo vršil tečaj za knjižničarje, ki vodijo knjižnice po prosvetnih društvih v dravski banovini. Priglasje sprejema Ljudska knjižnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5.

Kaj dobiš za pol kovača?
Malo bo za ta denar!
Kupi srečo doma služkinj
pa dobil boš kovača v dar.

Občni zbor družbe sv. Rafaela.

Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev zaključuje na dan sv. Rafaela, to je dne 24. oktobra 1930, svoje tretje poslovno leto.

Po odborovem sklepu se bo vršil na ta dan ob 10 dopoldne v posvetovalnici zgradbe delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 24, občni zbor te velepotrebne in obče koristne družbe in v dosego potrebnega razmaha se bo dne 9. novembra 1930 obhajala po ljubljanski in mariborski škofiji Rafaelova nedelja.

Prečastiti škofijski ordinarijat v Ljubljani je blagohotno dovolil, da se na to nedeljo pouči naše ljudstvo s primerno pridigo raz prižnic o potrebnem delovanju družbe.

Nadalje prosi družba sv. Rafaela v interesu dobre stvari, da bi p. n. gospodje duhovniki pobirali za družbo prispevke in pridobivali nove društvene člane, kar naj primerno oznanijo s prižnic.

Vabimo tudi gospode duhovnike, da bi, če še niso, pristopili sami k Rafaelovi družbi kot člani in kot društveni poverjeniki, ker le tako bo mogla družba izvesti del svojega programa za ozdravljenje in ureditev izseljevanja tu doma in skrb za izseljence v tujini.

Odbor družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev se prečastiti gg. duhovnikom iskreno zahvaljuje za njihovo dosedanje poštrevnost in za njihov trud.

Končno družba sv. Rafaela vabi vse prečastite gg. duhovnike in vse prijatelje družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev na občni zbor, ki se bo vršil dne 24. oktobra t. l. ob 10 v Delavski zbornici v Ljubljani. Gg. člani, pripeljite seboj tudi svoje prijatelje.

Radio.

Radio-program od 16. do 23. oktobra 1930.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 18.00 Popoldanski koncert, 22.15 Lahka glasba.

Cetrek, 16. okt.: 17.30 Otroška ura, 19.30 Srbohrvaščina, 20.00 Prenos iz Prage: Simfonični koncert, 22.15 Lahka glasba.

Petek, 17. okt.: 19.00 Francoščina, 19.30 Gospodinjska ura, 20.00 Sportna ura, 20.30 Prenos iz Beograda.

Šobota, 18. okt.: 19.00 Angleščina, 19.30 Aktualna ura, 20.00 O mojstrskem dirigentskem tečaju v Baslu, 20.30 Samospevi ge. Bernot-Golobove, 21.15 Dvojboj na harmoniki: Kokalj-Magister, 21.45 Hawai-jazz.

Nedelja, 19. okt.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.00 Versko predavanje, 11.00 Samospevi gdč. Tončke Suster, Radio-orkester, 12.00 Tedenski pregled, 15.00 Nasveti za kmeta, 15.15 Citre in kitara (gg. Ahatiča), Vmes kitara-solo g. Jelenc, 16.00 Meško: Pri Hraslovihi, drama (St. Jakobski gled. oder), 17.00 Plošče, 17.30 Humoriistično čtivo, 19.00 Prenos iz Prage, 22.15 Radio-orkester.

Ponedeljek, 20. okt.: 19.00 Poljščina, 19.30 Zdravstvena ura, 20.00 Koncert Radio-orkestra.

Torek, 21. okt.: 19.00 Solučna energija in njena uporaba, 19.30 Nemščina, 20.00 Žena v svetovni literaturi, 20.30 Samospevi opernega pevca Pavla Grbe, 21.00 Pester večer Radio-orkestra.

Sreda, 22. okt.: 19.00 Ruščina, 19.30 Literarna ura, 20.00 O Carigradu, 20.30 Griegov večer, izvaja Radio-orkester.

Kmetje, oklenite se Kmet. zvezel

K A J J E N O V E G A

d Člana banskega sveta dravske banovine dr. Kulovca je notranji minister razrešil te dolžnosti.

d Upokojen je po skoraj 42 letnem službovanju znani zaslužni organist v kapiteljski cerkvi v Novem mestu in priznani slovenski skladatelj g. Ignacij Hladnik. Naj mu da Bog še mnogo srečnih let!

d Za novega češkoslovaškega konzula v Ljubljani je imenovan g. Jožef Ševčik.

d G. minister za narodno zdravje Preka je obiskal oni dan Slovenijo ter si je ogledal nekatere zdravstvene naprave.

d 90 letnico življenja je te dni obhajala ga. Maksimilijana Šega, mati veroučitelja na drž. zavodu za gluhoneme. Naj živi do skrajnih mej človeškega življenja!

d Trda slovenska grča je Janez Letnar, rojen leta 1848, ki hodi še vedno vsak dan ob petih zjutraj na delo iz Vrhpolja v 3 km oddaljeno kamniško smodnišnico. V tovarno je vstopil 5. oktobra 1870 in bil tu zaposlen celih 60 let. Želimo mu še obilo srečnih let!

d Lepo priznanje zvesti služkinji. Pri g. Kolenko Ivanu, županu v Črensovcih v Slovenski krajini, je polnih 20 let služila Režonja Alojzija. Bila je res zgled zveste služkinje. Dekle se je sedaj poročilo. Gospodar je hotel primerno poplačati njeno zvestobo. Pri tem se je izkazal zelo velikodušno. Mlademu paru je hotel pripraviti veselje. Ker sta oba revna, je na svoje stroške priredil lepo gostovanje, na katerem sta se veselila mlada dva in večje število drugih gostov. Za zgled naj služi vsem gospodarjem, kako zasluži zvestoba priznanje.

d Šolske olajšave. Za nujna jesenska poljska dela je banska uprava pooblastila šolske upravitelje, da dovolijo v nujnih potrebah na prošnjo staršev posameznim učencem od 10. leta starosti dalje odsotnost iz šole v največji meri 10 dni. Te olajšave morejo dovoljevati šolski upravitelji najdalje do konca oktobra tega leta.

d Kočevska mestna posojilnica dobi 10 milijonov dinarjev posojila. S tem je rešitev tega zavoda, ki je zašel v denarne težkoče, zajamčena.

d Buča, ki tehta 64 kg in ima v premeru 70 cm, v obsegu pa 2 m 17 cm, je zrastle letos na vrtu frančiškanskega samostana pri Mariji Pomagaj na Brezjah.

d Med medvedi. V hosti med Vavtovasjo in Drganjim selom pri Novem mestu se baje klati cela medvedja družina. V bližini Smuka v Beli krajini je ustrelil

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu l. t. d.

neki lovec mladega medvedka. Na Lazih pri Rožnem dolu je stopil pred pastirje iz gozda velik medved, ki pa je mirno šel svojo pot.

d Velike vojaške vaje so bile te dni na Ptujskem polju. Uspehi so bili izvrstni.

d Zelo so narasle vode pretekli teden. Povodenj je napravila v mnogih krajih precej škode. Ker še vedno dežuje, večje poplave niso izključene.

d Večje množine sladkorja bo poslala Jugoslavija v Albanijo. Blago bo šlo od naše obale tja po morju, ker nimamo železniške zveze z Albanijo. Do morja bo dobil sladkor vozninske olajšave.

d Zagrebčani kot pivci. Pred štirimi leti so popili Zagrebčani 135.000 hektolitrov vina, letos do 1. oktobra pa samo 67.000 hl. Pač pa se močno dviga konzum brezalkoholnih pijač: dočim so pred štirimi leti spili ljudje v Zagrebu le kakšnih 90.000 steklenic kraheljnov, šabese in drugih podobnih pijač, so letos prekoračili že drugi milijon steklenic. Do konca leta bodo spili do 3 milijone steklenic brezalkoholnih pijač. Beremo, da gostilničarje v Zagrebu vedno bolj skrbi. Zakaj neki? Ali se pri brezalkoholnih pijačah nič ne zasluži?

d Glavni odjemalci našega vina so: Češkoslovaška, Poljska, Nemčija in druge severne države. V prvih osmih mesecih tekočega leta je bila izvoženih iz Jugoslavije 320 vagonov vina v skupni vrednosti 15 milijonov dinarjev.

d Za naša vina je veliko povpraševanja v južni Franciji. V poštev pa pridejo samo vina, ki imajo nad 6 stopinj alkohola.

d En milijon dinarjev je dovoljenih za pogozdovanje ob Plitvičkih jezerih.

d Razgovori med Jugoslavijo in Vatikanom glede konkordata se bližajo koncu.

d Za ohranitev spomenikov srbske pravoslavne cerkve je imenoval minister za pravosodje na predlog patrijarha posebno komisijo s pravoslavnim škofom Josipom Cvijovićem iz Bitolja na čelu.

d Na Kosovem polju so oni dan slovesno otvorili rudnik Trepče. Navzoč je bil tudi Nj. Vel. kralj.

d Več ministrov med njimi tudi g. inž. Sernee je te dni stopilo v stik z ljudstvom v južni Srbiji.

d Vrhovni Zakonodajni Svet v Belgradu ima sedaj 38 članov. Stane nas torej — brez dnevnice — mesečno 38 krat 6000 Din, za enkrat še vedno manj kot parlament.

d Dr. Maček, bivši poslanec hrvatske seljačke stranke je odpotoval v inozemstvo. Je tudi bolan.

d Novo štirirazredno žensko gimnazijo so otvorili v Belgradu.

d Uspehi tečajev za nepismene vojaške rastejo od leta do leta. Tečaje vodijo strokovno izobraženi nastavljenici in učitelji osnovnih šol. Povprečno število nepismenih v celokupni vojski je znašalo 30 do 40 odstotkov. Po zaslugah teh tečajev pa se

je naučilo pisati in brati do 90 odstotkov nepismenih, poleg tega se je predavalo vajnikom o gospodarstvu, sadjereji in podobnem ter se jih poučevalo o praktičnem in racionalnem obdelovanju zemlje, v kolikor je to dopuščala vojaška služba. Leta 1928 je bilo po statističnih podatkih čez 83.000 nepismenih rekrutov, od teh pa se je naučilo v teku enega leta pisati in brati nad 23.000, samo čitati pa nad 3000 vojakov. Ostali nepismeni so bili ali bolni, ali pa že med službovanjem odpušteni.

d Ubožni listi v cirilici, kakor jih dobivajo županstva pri davčnih upravah, so samo začasni. Tako pišejo. V finančnem ministrstvu se izdelujejo obrazci tudi v latinici. Finančni minister je izdal nalog, da se izdelava obrazcev v latinici požuri. Kakor hitro bodo ti obrazci gotovi, jih bo finančno ministrstvo poslalo finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani za njej podrejene davčne uprave. Nam se je že s samima početka nemogoče videlo, da bi pri nas kjerkoli vpeljali cirilico, ki nima bodočnosti in jo hoče celo Rusija zamenjati z latinico.

d 5 m globoko je padel in obležal mrtev. Te dni se je ubil posestnik Martin Matkovič iz Dobrave v Beli Krajini. Je spal nad svojim podom, v spanju pa je padel 5 m globoko na trda tla in obležal mrtev. Zapušča ženo in 6 nedoraslih otrok.

d Kaj si vse ne izmislijo! Iz Novega Sada poročajo o čudnem slučaju, ko so otroci pri igranju obesili otroka, ki je bil seveda takoj »mrtev«. Otroci so se hoteli igrati zablje. Za obešenca je bil določen mali Filip, kateremu so okrog vratu otvzeli motvoz ter ga nato pripeli na kol, ki so ga rabili za razobešanje perila. Filip je takoj postal v lice ves moder in nek deček ga je vprašal v otroški naivnosti: »Kaj ti je? Menda ne misliš zares umreti?« Toda mali Filip seveda ni dal glasu od sebe, ker je bil že v nezvesti. Ko so otroci naposled videli in doumeli, kaj so napravili, so se razbežali na vse strani ter se poskrili. Le eden izmed njih je bil toliko pameten, da je stekel klicat sosedu, ki je brž pritekel in prerezal motvoz, na katerem je visel mali obešenec. Otrok je bil brez vsakega znaka življenja. Poklican je bil zdravnik, ki je po polurnem naporu delu z umetnim dihanjem in z masažo rešil dečka gotove smrti.

d Z jetrcami se je zadušil. Kmet Stepan Milosavljevič je prišel na sejem v Kraljevo, kjer je po končanih opravkih stopil v gostilnico, da zavzije skromno kosilo ter se nato vrne domov v vas. Naročil je koštrunova jetrca, parkrat zajel in pogoltnil, nato pa se zgrudil mrtev na tla. Seveda je čudna smrt privabila takoj

množico ljudi, ki so takisto prišli iz okolice na sejem. Pri obdukciji so ugotovili, da se je Stepan prav za prav zadavil. Pojedel je bil najprej velik kos jetra, ki so se mu v grlu ustavile. Misleč, da jih bo sledeči kos spravil naprej, je pojedel še en košček, ki se mu je pa takisto zataknil v grlu. Smrt je potem nastopila trenutno ter bi bila vsaka pomoč zaman. Po koščkih jetra, ki so jih potem izvlekli iz grla, so ugotovili, da možak sploh ni nič grizel, marveč je koščke požiral kar cele, vsled česar se je prav lahko zadavil.

d Toča je padala pretekli teden po nekaterih vaseh od St. Ruperta do Mirne na Dolenjskem. Na ajdi je napravila precej škode.

d Do tal je pogrela hiša kajzarja Smoleja, p. d. pri Lojzi v Srednji Radovni pri Jesenicah.

d Začelo se je po gozdu divje preganjanje in zasledovanje. Iz kaznilnice v Novi Gradiški je vodil stražnik tri kaznjence na delo v polje. Med trojico teh kaznjencev sta bila dva nevarna zločinci, brata Jozo in Marko Podnar, ki sta pred leti ubila in oropala nekega starca in bila zaradi tega obsojena eden na dosmrtno, drugi pa na 20 letno ječo. Oba brata sta menda po dogovoru hkratu planila na stražnika, mu iztrgala puško, s katero sta ga najprej ranila na levi roki, nato pa pobegnili. Zanimivo je, da tretji kaznjenec ni maral pobegniti, marveč je ranjenega stražnika odvedel nazaj v kaznilnico. Za pobeglima zločincema so kmalu odšli trije orožniki, ki so se v nekem gozdu srečali s beglilim. Eden izmed orožnikov je zaklical zločincu, naj počaka, za odgovor pa je begunec streljal. Nato pa se je začelo po gozdu divje preganjanje in zasledovanje zločincev. Eden izmed orožnikov je hudo ranil Jozu, enega od pobeglih; ta ga je potem pričakal v zasedi za grmom in ga potem ustrelil. Zadel je prav v srce ter se je bil tudi Jozo sam dovolj hudo ranjen in je menda mislil, da mu beg zaradi tega ne bo uspel, je nato ustrelil še sebe. Snel je z leve noge čevlji, si nameril puško v čelo, nato z nožnim palcem sprožil. Bil je takisto takoj mrtev, dočim je drugi pobegli zločinec, brat prvega, v splošni zmešnjavi pobegnil v hosto in ga še niso našli.

d Voščene oltarne sveče vseh vrst, zvitke, sveče za božična drevesca, nagrobne lučice, sveče za hišno rabo, kadilo itd. priporoča svečarna »Pax«, Ljubljana, Celovška cesta št. 4.

d Nagrobne spomenike najceneje in v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

d Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, bledici, shujšanju, obolelih žlezah, kožnih izpuščajih, tvorih urejuje narav. »Franz-Josef« grenčica izobno tako važno delovanje prebavi. Odlični zdravniki so se prepričali, da »Franz-Josef« vodo celo najnežnejši otroci lahko preneso. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah. ★ Ne bojte se pranja! Perite s pravim terpeninovim milom Gazela in Vaš trud bo za polovico manjši.

Poravnajte naročnino!

Belokranjski kotiček.

Poslovil se je. Pretekli teden je zapustil Metliko g. sodnik Janko Črček, ki je dolga leta popravljaj tukaj, kar so ostri jeziki in dolgi prsti zakrivali. Premeščen je v Marenberg za predstojnika tamkajšnega sodišča.

Zakaj pa tako? Nekateri menijo, da smo s svojim kotičkom zapostavljeni. Da bi bil vsaj »kot« ali nemara »vogel« ali kar »krajec«. Kdo ve, kaj bi bilo najbolj prav! Meni se pa baš do »kotička« najlepše vidi, ker je to en mal kot ali kotiček slovenske zemlje. Sedaj pa je dvakrat kotiček, pozabljen, med Gorjanci, Kočevskimi griči in Kulpo. Sicer pa si lahko izumimo kako drugo, primernejšo besedo; kar nasvetujte jo, pa bomo videli. — Oh ta kotiček, da bi bil vsaj kot! Samo to je smola, da je »Kot« manjši kot »kotiček«, je to je le ena semiška vas!

Medvedje so prišli. Kot čujemo, se klatijo medvedi po semiških gozdovih. Blizu Smuka je lovška puška podrila mladega medvedka. Pri Rožnem dolu pa je stara mrcina prišla na obisk k pastirjem, pa jo je kmalu urezal kosmatinec svojo pot.

Toča je padala. Dne 6. oktobra na noč je nenadoma vzvihrala huda nevihta nad Radovico, Drašiči in Vivodino. Usula se je gosta toča in ploha, da je bilo naenkrat vse pod vodo. K sreči ni bilo več grozja zunaj, pa tudi sicer ni napravila padavina občutne škode.

Sreča v hlevu. V Železnikih pri Metliki je vrgla krava tri telčke. Vsi trije so zdravi in poskočni. Enega bo dobil mesar, dva bosta pa lep par volov. Zgodilo se je to pri Kočiničevih št. 11. Pri isti hiši so bili lani z isto kravo nesrečni.

NAZNANILA.

Vabilo na izredni občni zbor

Mlekarske zadruge na Vrhniki r. z. o. z., ki se vrši v nedeljo, dne 26. oktobra 1930 ob 3 popoldne v dvorani Rokodelskega doma. Sporedi: 1. Poročilo načelnstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti.

n Jesenski romarski shod sv. Simona in Juda pri Sv. Antonu v Štangi se bo letos obhajal kakor navadno — zadnjo nedeljo v oktobru, na praznik Kristusa Kralja, t. j. 26. oktobra.

Dne 20. septembra je izginil od doma 12 letni Stanko Boštjančič iz Sostrega 20. Dolej ni o njem nobenega sledu. Bil je bos in brez pokrivala, v kajgastih dolgih hlačah in zeleni jopici. Za svoja leta je fant dobro razvit. Ako bi bilo komu znano, kje se nahaja, naj sporoči to na naslov: Janez Selan, Sostro št. 20.

n Izgubili sta se dve kravi bohinske pasme (cike) pri Podbrezju, na poti iz sejma v Lescah dne 29. septembra. Kdor kaj ve o njih, naj javi proti nagradi orožniški postaji ali pa lastniku Ivanu Čuzaku, Sodinja vas, pošta Hrušica pri Ljubljani.

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Uraduje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

Dr. med. Loize Kramarič

špecialist za kirurgijo.

ordinira od 1/2 2.—1/2 4. pop.

Ljubljana, Miklošičeva 18/II.

PO DOMOVINI

Krah tajine je grenek. (Pismo iz Francije.)

Iz Crusnosa, Met., Francija, ki šteje majhno slovensko kolonijo 60 delavcev in kakih 100 Slovencev s družinami in otroci, smo prejeli od znamenitih naših rudarjev, ki ne težijo radi, poročilo, da je gospod ravnatelj odpustil njihovega rojaka in tovariša Franceta Makorja. Uprava mu je hkrati povedala, da zanj tudi stanovanja ni več v nobeni rudniški hiši. Da se ga iznebi, je obična velikodušno ponudila prevzeti potne stroške za Jugoslavijo, in naj kar brž gre. Kolikor vemo, je gospod župnik Kastelic zanj posredoval pri gospodu ravnatelju rudnika, kakor pri generalnem ravnatelju vseh De Wendelovih podjetij. Brezuspšno. Makor bi bil moral poginuti na cesti, da ga ni dobra Kalarjeva družina kljub prepovedi prevzela v brezplačno oskrbo. Makor je bil štiri leta zaposlen pri rudniku; delal je najtežje delo v železni jami, kjer si je nalezl tako hud revmatizem, da je bil letos ob nogo. Na delo je prišel zdrav, saj ga je pregledala in zdravega spoznala cela vrsta zdravnikov. Toda, njegova bolezen ni posledica nezgode, marveč bolezen in tako mu ne gre na rento, ne podpora, ne pravica do kakšnega lažjega dela, marveč ga je rudnik resnično do konca izkoriščenega vrzel na cesto, v njegovo domovino, k očetu, tudi delavcu, kjer ni mogel živeti dokler je bil zdrav. Makor je 32 let star in je sedaj dobil po usmiljenju domačega človeka mesto krojaškega učenca. Seveda je vprašanje, če bo to delo zmogel.

Audun le Tiche je druga manjša slovenska kolonija v neposredni bližini Crusnosa, ki šteje kakih 75 naših delavcev in morda 110 Slovencev s družinami in otroci. Zadnji dve leti smo zakopali tam 6 slovenskih fantov v najlepši dobi življenja in enega izmed naših. Izmed teh šestih sta si vzela življenje dva sama. Taka je Francija od blizu pogledana.

Leti časa, ko se je pletla zadeva s Makorjem, je prišla iz domovine žena izmed naših. S potrdilom o plačanih potnih stroških je šel moški v pisarno, da dobi povrnjenih 80% stroškov, kar je splošno v veljavi. Denar mu je bil že nakazan, kar se uradni spomini, da velja to za vse druge, samo za Jugoslovane ne, ker da nimajo delovne pogodbe. Seveda je odšel moški brez denarja in ni pomagal nobena prošnja. Podobnih slučajev je sto. Razpoloženje in govorjenje ob podobnih prilikah si tako predstavljaše. Pa si resnično tudi mi ne moremo razložiti, kako da sedem let kar nekateri izseljevanje v Francijo tako podpirajo, delavne pogodbe pa ni bilo mogoče skleniti.

Pismo iz Nemčije.

(Dortmund-Eving, Nemčija.)

Srebrno poroko sta obhajala v Dortmund-Eving 4. oktobra Franci Veterin in njegova soproga Jožeta roj. Melansek, doma iz Soštanja. Zjutraj pri sv. maši so svatje prejeli sv. zakramente. Njun sin, akoravno še mlad fant, je že violinist pri tukašnjem gledališču. Hči je članica dekliške družbe. Na tujem niso pozabili svoje vere, pa tudi ne, da so Slovenci. Popoldne pri zabavi je tukašnji moški zbor zapel več pesmi, mi pa smo peli svoje lepe slovenske pesmi. — Naše narodno življenje tukaj ni še zamrlo. Imamo svojo družbo, vsak mesec pojemo v cerkvi litanije, potem imamo pa zborovanje. Tudi slovensko gledališče smo že uredili. — Brezdelnost in revščina je tudi pri nas velika. — Bog vas živi in našo lepo Slovenijo!

Tabor mož in fantov.

(Škocijan pri Mokronogu.)

Od Gorjancev do mokronoških gričev, od Trške gore do Save, od vseh teh krajev so prišli možje in fantje na rožensko nedeljo na Stopno. Udeležilo se je tabora do pet tisoč oseb, pač lepo število! — Domači fantje so prostor pred cerkvijo, kjer se je vršil tabor, okusno okrasili z mlaji, venceli, zastavami; mogočno so pokali topi. Pred kapelo je blestel napis: Božje Sreče. Ti utrdi v nas katoliško zavest! — Ob 10 je mil. g. Karel Cerin, prošt iz Novega mesta, daroval sv. mašo, med katero so lepo peli združeni cerkveni pevski zbori iz Smarjete, Bučke in Škocijana. V cerkvenem govoru je g. prošt pojasnil potrebo vere, katere naj se uč-

mo pri Mariji. Škocijanski župnik g. J. Anžič je po cerkvenem opravilu otvoril tabor in toplo pozdravil vse udeležence. Prebral je pozdravno pismo presvetlega škofa dr. Gregorja Rožmana, ki je bil zadržan pri tabor. Kot govornik je nastopil g. dr. M. Natlačen. Razložil je namen katoliške akcije, opozoril je na mnoge razvade, med narodom, katere naj skušamo skupno duhovniki in neduhovniki odpraviti. V krščanskih resnicah moramo biti dobro poučeni, zato v vsako hišo katekizem in zgodbe sv. pisma. Pevci so zapeli še pesem »Povsod Bog« in veseli so se razšli udeleženci na svoje domove.

Gasilec.

(Studenec-Ig.)

V nedeljo dne 5. t. m. je priredilo domače gasilno društvo vinsko trgatvijo v gostilniških prostorih tov. Iv. Strumbeljna, ki je jako lepo in mirno uspela. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo motorne brigadne, se društvo najlepše zahvaljuje vsem številnim udeležencem prireditve. Naše društvo je v kratkem času izgubilo 40 letnega delavnega člana in bolničarja Edvarda Avanzo in podpornega člana Ponikvar Andreja, ki ju je društvo korporativno sprejelo s praporom in vencem k večnemu počitku. Naj jima bo rahla domača zemljica!

Nevihita. — Huda ura.

(Trebelno pri Mokronogu.)

V petek dne 26. sept. popoldne je začelo grmeti v daljavi in proti večeru so prišli grozeči oblaki tudi nad Trebelno in okolico. Začelo je treskati kakor bi bil sodnji dan. V vasi Zabukovje je strela udarila v zelo visoko hruško, katero je razbila na sto koscev. Posamezni deli so leteli do 150 metrov daleč. K sreči kaj hujšega ni bilo. Dežja je bilo preveč, pa upamo da bo Bog tudi nam prekrbel še lepega vremena, da bomo mogli potrgati grozdje, ki je zdaj vse zrelo. V nekem tukašnjem vinogradu so našli trio z 69 zdravimi grozdi.

Zahvala.

(Zagorje ob Savi)

Pri nas veliko delamo na dobrodelnem polju za svojega bližnjega. Predvsem naša gg. kaplana sta veliko dobrega storila nam delavcem, ko sta naše otroke spravila na počitnice na Homec. Mi starši smo dolžni zahvaliti tudi g. učiteljkam, ki so se tako trudile z našimi malimi na Homecu.

Kmetaka zveza.

(Litija.)

Kmetaka zveza za Litijo ima občni zbor v nedeljo dne 26. oktobra po prvi sv. maši v Smartnem pri Litiji. Govori g. Anton Sušnik, minister n. r. Današnja gospodarska kriza zahteva združitev kmetov v kmetaki organizaciji, ki se bo za zboljšanje in dvig kmetakega stanu in to je Kmetaka zveza. Ako se niste, priglasiite svoj vsop in pridite na občni zbor.

Ravno.

(Novo mesto.)

Na trgu Sv. Florjana je zadnji čas prav živahno vrvenje. Okrog 50 delavcev gradi impozantno stavbo za Dom. Vreme je dosti ugodno. Sedaj se vrše dela pri temeljih. Če bo vreme ugodno, bo zgradba do konca leta pod streho. Stavnji odbor se bo obrnil na dobre ljudi, da prispevajo nekaj lesa. Komur je krščanska prosveta pri srcu, bo pomagal. Saj bo novi Dom skupni dom za naša gospodarska in kulturna posvetovanja, namenjen edino le blagru ljudstva. — Štembur iz Kandije je umrla. Ta novica se je razvedla kot blisk po okolici. Pogreb zaslužnega moža je bil zelo lep. Veliko do-

Priporočila se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincaroeva 2

brega je storil za ljudi, zato mu da Bog veliko plačilo. — Mestna hranilnica razglasa, da obrestuje od Novega leta dalje vezane vloge največ po 6½%. Do Novega leta pa menda še velja najvišja obrest na mera vezanim vlogam po 7%. — Vinska trgatve na Trški gori in okolici je domala kontana. Pridelki je obilen, le to skrbi vinogradnike, kako bodo blago prodali. Denarja ni, potrebe velike. Še nikdar ni bil kmet v toliki stiski za denar kot letos. Kljub dobri letini gospodarska kriza ni manjša, nasprotno, večja je, ker kmet ne more svojega pridelka spraviti v denar.

Zalutane in vesele novice.

(Podzemelj.)

Dolgo časa je molčal, stari častiljivi zvonec sv. Martina, ki že nekaj stoletij vestno vrši službo znanilca smrti, v četrtek dne 9. t. m. pa se je zopet oglašil in naznanil, da se je nenadoma poslovil od tega sveta posestnik Martin Matkovič iz Dobravice. Šel je ponoči na pod spat in moral je biti že kak vzrok, da je skozi odprtino v stropu padel 5 metrov globoko tako nesrečno, da je obležal in do smrti so ga našli zjutraj na tleh vsega krvavega — mrtvega. Nagle in nepravilne smrti.....! — Iz Francije pa nam poročajo, da je tam umrl naš rojak Josip Marentič iz Gradca. Šel je iskat zaslužka, pa ga je smrt položila na mrtvaški oder. Bodi mu lahka taja zemljica! — Zdaj pa še nekaj veselejšega. Vsak kdor je hodil po cesti med Gradcem in Črnomljem je opazil sredi vasi Vranovci ob cesti nek stvar kapelici podobno, ki vkljub vsem popravilom ni hotela biti slojna, temveč je vela stara mahnila svojo pot. Rade te neslojnosti so jo podrli in na njenem mestu stoji zdaj nova liha kapelica, katero so v nedeljo domači gospod župnik slovesno blagoslovili. Po blagoslovitvi so bile tamkaj večernice ob obilni udeležbi ljudstva. Vaitanorm pa, ki so si s tem postavili lep spomenik požrtvovalnega dela za čast božjo, iskreno čestitamo!

To je mogoče samo pri nas.

(Iz Savelj.)

Dobro znani »Jutrovc« dopisnik iz Savelj nas je izval ter »junaško« strelja izza plota v našo novo ustanovljeno »Kmetijsko strojno zadrugo«. Da mu ni všeč novo ustanovljena zadruga, katero toplo pozdravlja večina vaščanov Savelj in Kleč, razumemo. Z ustanovitvijo nove zadruge v Savljah je konec protizakonitosti, ki jih je vršilo načelstvo Strojne zadruge v Savljah napram članom. — Ker je v interesu posestnikov Savelj in Kleč, da so ločno poučeni o uspešnem delu našelstva Strojne zadruge, navedem zopet par drastičnih dejstev, ki jih je tekom let zagrešilo omenjeno načelstvo. Je pa tudi opozorilo vsem članom naših zadrug, da premislijo koga volijo v vodstvo. — V vseh društvih, zadrukah, vladah je vedno veljalo načelo: če se vodstvu izreče nezaupanje, odstopi. Le v saveljski Strojni zadrugi je načelstvo delalo izjemo. Leta 1922. je zahtevalo 16 članov s pismeno vlogo sklicanje občnega zbora. Uspehi Enega člana so izključili, sedem članov pa postavili pred alternativo: vsak plačaj po 250 Din ali boš pa izključen! Radi ljubeza miru in nepoučenosti so člani plačali globo. Kje na svetu so je pripetil enak slučaj? Leta 1929. je zopet zahtevala desetina članov sklicanje občnega zbora. Zopet isto: izključitev. In zopet le to se je reklo nekemu izključencu: plačaj 250 Din pa boš zopet sprejet v zadrugo. — Načelstvo Strojne zadruge mi bo že oprostilo, da ga vprašam: Kako so se vršile volitve leta 1929? Kdo je volil sedanje načelstvo? 21. julija l. l. je dobil načelstvo Strojne zadruge lastnoročne podpise članov Strojne zadruge, da je 23 članov glasovalo proti sedanjemu načelstvu in nadzorstvu. Ob volitvah pa je bilo navzočih 38 članov in pooblaščenec. Kako je moglo načelstvo zapisati v zapisnik o občnem zboru, da je zanj glasovalo 28 članov, proti le 14 članov? O tem poglavju bomo še govorili. — »Jutrovega« dopisnika pa prosim, naj stopi junško izza plota ter naj podpisuje svoje »duševne« produkte v »Jutru«. — Ign. 8—lj.

Novi grobovi. — Novice.

(Preska pri Medvodah.)

Dne 2. oktobra smo pokopali najboljšega moža naše župnije, 64 letnega Gasperja Koder iz Sečnice. Bil je mlinar, pošten in pravičen kot vaga. Bolehal je dolgo, imel je raka na želodcu. — Pretečeni petek dne 10. oktobra je pa umrl kar na naglo, a vendar previden, bivši dolgoletni ključar Sv. Marjete, Franc Leben. Zgovornega, vsestranskega Slugovega očeta je vsakdo ljubil; bil je daleč na-

okoli poznan. Star je bil 76 let. — Letina je pri nas letos bolj slaba, zlasti ker ni bilo tudi v hribih kar nobenega sadja. — V župni cerkvi smo dobili letos novo električno luč iz Kranja, te dni pa postavljajo nove orgle orgij. Moštra gosp. Jenka, ki bodo v nedeljo 19. t. m. blagoslovljene.

Padlim vojakom.

(Zalog pri Komendi.)

Lepo uspele slavnostne otvoritve spominske plošče padlim vojakom ne smemo zamolčati. Iz našega malega kraja pa je padlo 12 fantov, med njimi en častnik. Spored je bil naslednji: Najprej so pevci v cerkvi krasno zapeli »Vigrede«. Nato je g. Bonač med krasnim govorom čital ginljivo daljšo pesem, pisano z lastno krvjo od smrtno ranjenega vojaka ter slikal vojne grozote, da je vzbudil splošno ihtenje. Sledilo je odkritje ter blagoslovljenje plošče. Zadonela je pretresljiva »Oj Dobrodo!«. Slavnost je zaključila cerkljanska godba z žalostinko. Pozornost je vzbujalo dovršeno petje. Gospodin Zmrzlikar vsa hvala za trud, da je iz priprostitih kmečkih fantov ustvarila take pevce. Lepa slovesnost bo ostala vsem še dolgo v spominu.

Rasno.

(Šmartno v Tuhinjski dolini.)

Naša fara zelo napreduje, kar je zasluga našega g. župnika, ki z vso marljivostjo vodi napredek naše fare. Da imamo lepo ubrane zvonove, lepo farno cerkev, župnišče in kaplanijo, gre hvala le njemu, ki je spodbujal farane za čast in lepoto hiše božje. Zbiral se tudi denar za nove orgle, ki bodo v par letih že zapele, ko jih bo s spretno roko poprijel naš novi organist g. Mako Zora. Kajti starega organista g. Franca Koreta, ki je skozi 25 let vodil petje, je lani vzela prežgodnja smrt v 52. letu starosti. Imamo tudi prosvetno društvo, ki lepo napreduje. Tudi avtobus imamo, da nam ni treba pes hoditi do Kamnika, če gremo v Ljubljano.

Vojni spomenik.

(Raholče pri Brdu.)

Malokrat se oglasimo. Pred letom, ko smo dobili nove zvonove. In zdaj! V nedeljo dne 19. okt. imamo ob 10 sv. mašo in nato odkritje spominske plošče padlim vojakom naše občine. Sveto opravilo bo imel g. kurat Fr. Bonač. Ko se je letos posta-

vilo lepo in močno obzidje okrog povečanega pokopališča, se je od več strani izrazila želja, da bi na tem obzidju postavili spomenik padlim občanom. In to je uspelo. Zlasti sta se za to zavzela tukajšnji židarski mojster g. Franc Tekavec in g. Jožef Berle, pos. iz Raholč, kateri je spravil skupaj od sorodnikov padlih in občanov potrebni denar za kritje stroškov. Najlepša hvala jima. Spomenik bo še pozniim rodovom pričal o delu občanov in o vojnih grozotah.

Iz društvenega življenja.

(Nova Oselica.)

Tukajšnje prosvetno društvo je uprizorilo 28. septembra igro »Lovčki tate«. Igralci so prav dobro izvršili svojo nalogo. Občni zbor se je vrtil 12. oktobra. Članstvo se ga je številno udeležilo in določilo delo za novo zimsko sezono. Odbor je na občnem zboru položil račun o delu preteklega leta. Kakor se čuje, so se društveniki ožunčili, da hočejo postaviti svoj lastni dom. Zato se v tem dopisu obračamo na vse dobromisleče, da bi priskočili na pomoč. Če bomo sodelovali vsi, bo dom kmalu pod streho.

Društvo. — Poroče.

(Bohinjska Bistrica.)

Dne 5. in 12. oktobra je Prosvetno društvo uprizorilo Lavčičarjevo spevoigro »Darinko«. Obkrat posebno v drugi je igra izpadla brezhibna. K uspehu igre so veliko pripomogle krasne obleke, lepa scenarija in dobra maska, katero je oskrbel g. akademik Zen. Vsi igralci in igralko so častno rešili svoje vloge. Nad vse pričakovano je lepo igrala in krasno pela graščakinja. Nismo vedeli, da imamo v Bohinju tak talent. Igro je režiral gosp. organist Joško Urnkar. Občinstvo je obkrat napolnilo dvorano. Med odmori so veselo brenkali tamburaši. Za Vse svete pripravila društvo igro »Mlinar in njegova hči«. — Poročil se je v tukajšnji župni cerkvi gosp. Adolm Rozman, lesni trgovec na Kamniah iz ugledne Gatejeve družine z gđ. Milko Repinc iz Broda. Obilo sreče!

Pešar. — Prenovljenje cerkve.

(Javorje nad Poljanami.)

Dne 26. sept. okrog petih je udarila strela v hlev posestnika Karla Ažbe v Dolinčicah. V trenutku je bila vsa stavba v plamenu in niso mogli

Dopisov brez podpisa ne priobčujemo!

ničesar rešiti razun živine. Pogorela je vsa krma, slamoreznica, mlatilnica tako da je posestnik silno hudo prizadet. Ne ve, kako bo mogel prerediti 17 glav živine. Sosedje so takoj priskočili na pomoč in so vzeli deloma živino v oskrbo, deloma pa so mu darovali krmo in stavbeni les. — Prenovili smo zvonik župne cerkve, tako da je sedaj naša cerkev prav lična in tudi dovolj velika, ker smo jo pred petimi leti povečali. Seveda bi bilo treba narediti še marsikaj, pa za enkrat ne moremo, ker je tako pomanjkanje denarja in je bila letošnja letina prav slaba. Delavce in manjše posestnike skrbí, kako bodo preživel zimo, ko lesna kupčija kar miruje. Ob koncu poletja je bila prenovljena tudi romarska cerkev sv. Valentin na Jarčjem brdu, tako da je sedaj res lepa. Častilce sv. Valentina vabimo, da ga počastijo v nedeljo dne 28. oktobra. Cerkevno opravilo bo ob pol 7 in ob 10. — Zadnje dni merijo inženjerji ceto iz Škofje Loke. Upamo, da v par letih dobimo prav lepo ceto in ugodno zvezo s Škofjo Loko, ki bo za vse kraje, ležeče ob njej prav velike koristi.

Protituberkulozna liga.

(Gorenji Logatec.)

V nedeljo 19. oktobra se bo na prošnjo tukajšnje krajevne protituberkulozne lige potrdil k nam v Gorenji Logatec okrožni zdravnik iz Planine g. dr. Stanko Perpar, ki bo v tukajšnji osnovni šoli potiški po 2. uri naprej imel zdravniški pregled moških članov in nečlanov, naslednjo nedeljo 26. oktobra t. l. ob isti uri pa za ženske člane in nečlane, kakor tudi za otroke. Vsakdo iz tukajšnje občine in najbližje okolice, ki ni povsem prepričan ali pa je v dvomu glede svojega popolnega telesnega zdravja se lahko udeleži imenovanega zdravniškega pregleda, ki ga bo imenovan g. zdravnik vrtil iz prijaznosti in naklonjenosti društveni propagandi brezplačno za vsakogar.

Inserirajte v „Slov. listu!“

39

RAZNO

»Njegove čednosti mi pokažite.« Grof Henrik Brühl (rojen leta 1700, umrl leta 1763), saški minister, je bil izredno pohlepen po dobičku, razven pa razsipev in nečimeren. Imel je 200 slug zapravljen letno najmanj en milijon. Dve dvorani sta bili polni oblek in k vsaki je imel posebno žepno uro, a.b.jo in tobačnico. Svoje obleke je imel naslikane v knjigi, ki so mu jo morali predložiti vsako jutro. Prusi so našli v njegovi palači: 200 parov nizkih čevljev in pa 800 spalnih oblek. Bruhlovo razkošje v obleki so poznale kazali radovednim tujcem in neki Francoz je vzkliknil: »Pokažite mi njegove čednosti ne njegove hlače!«

Dolga krila v angleški zbornici. Kakor znano, ima angleški državni zbor tudi ženske članice. Pri padajo vsem trem strankam, delavski, liberalni in konservativni. Po poročilih listov pazijo te ljudske zastopnice strogo na modo, zato prihajajo v tdnjem času v zbornico

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Pohištvo, s katerim je bila opremljena, je sicer obstajalo iz ene same omare s predali, toda ta omara je sličila neizbrisljivi steklenici prirodoslovcev, ki vsebuje toliko reči. Namesto da bi bila pritrjena, je bila zgornja ploščica premična, in kadar si jo dvignil, si našel pod njo popolno posteljo: blazino, podglavnik in odejo. Umeje se seveda, da ta postelja ni bila posebno široka, vendar je bila dovolj velika, da se je v njej prav dobro spalo. Pod posteljo je bil z vsemi toaletnimi potrebščinami opremljen predal. In pod tem predalom je bil še drugi, ki je bil razdeljen na več oddelkov, v katere se je zložilo perilo in obleke. Sicer ni bilo ne mize ne stolov, vsaj ne v običajni obliki; toda proti steni pri gornji strani postelje je bila pritrjena polica, ki se je spuščala doli kot mizica, in ob vznožju slična polica, ki je služila za stol.

Mala odprtina, ki je bila predrt v ladjinem boku in ki se je dala zapirati z okroglim steklom, je puščala v sobico zrak in svetlobo.

Nikdar še nisem videl kaj tako lepega in tako čednega; vse je bilo odeto z opazem iz lakirane smrekovine, in na podu je bilo položeno črno-belo kečkano povosčeno platno.

Toda niso bile očarane le oči.

Kadar sem se, ko sem se slekel, zleknil na posteljo, me je navdajal čisto nov občutek prijetnosti; saj je bilo prvič, da so mi rjuhe božale kožo mesto da bi jo praskale; pri materi Barberini sem legel spat

v trde in raskave platnene rjuhe iz konoplje, z Vitalisom smo zelo pogosto nočevali brez rjuh na slami ali na senu, in kadar smo jih dobili v gostilnah, bi skoro vedno še stela bila boljša; kako so bile tenke te rjuhe, v katere sem se zavil! Kako so bile udobne, kako so dišale! In koliko šele je bila blazina mehkejša od tistih smrečjih igel, na katerih sem ležal sinoči! Nočna tišina ni bila več vznemirljiva, tema ni bila več sovražna, in zvezde, ki sem jih gledal skozi odprtino, so mi govorile le še bodrilne in upolne besede.

Dasiravno sem ležal tako udobno v svoji dobri postelji, sem vendar vstal z ranim jutrom, ker sem bil v skrbeh, kako so prebili noč moji igralci.

Vse sem našel na kraju, kamor sem jih bil dal snoči in še speče, kakor da bi bili že več mesecev doma na tej barki. Ko sem se približal, so se psi zbudili in veselo priskakljali proseč me za običajni jutranji pozdrav. Le Joli-Coeur se ni ganil, dasi je imel eno oko na pol odprto, in je jel smrčati kakor polh.

Ni bilo treba si mnogo beliti glave, kaj naj to pomeni. Joli-Coeur, ki je bil posebej občutljivost, se je skrajno lahko ujezil, in če je bil kdaj razžaljen, se je dolgo časa kujal. V danih okoliščinah je bil nejevoljen, ker ga nisem vzel v svojo sobo, in izražal je to nezadovoljnost s tem hlinjenim spanjem.

Na svoje veliko obžalovanje mu nisem mogel razložiti vzrokov, ki so me prisilili, da sem ga pustil na krovu, in ker sem čutil, da sem mu vsaj navidezno storil krivico, sem ga vzel v svoje naročje, da mu pokažem svoje obžalovanje z božanjem.

Najpreje je vztrajal v svojem kujanju, toda kmalu je pri svojem spremenljivem značaju mislil na drugo reč, in s svojimi kretnjami mi je razložil, da bi mi morda odpustil, če bi se hotel z njim sprehajati na kopnem.

Če študent na rajžo gre ...

(Popotne zgodbe.)

M. J.

(Nadaljevanje.)

Ko smo prišli iz dožve palače, je bil Miško truden in bolan, da sva mu morala kupovati aspirin, grozdje in druge dobre stvari. Zaradi tega je bil še bolj bolan, da ni hotel koditi okrog. Sedli smo pred neko cerkev v samotni ulici in jedli slive ter metali pošto po ulici.

Potem smo se vrnili k sv. Marku, kjer se je Miško izgubil. Miška se nisva dosti brigala za to in sva rajši ogledovala stolp od spodaj in od zgoraj. Ta stolp se je leta 1908 podel, ker je bila preselba podlaga na starem mestu so zgradili iz starega materiala prav takega, da bi Benetke kaj ne trpele.

Ko se je Miško vrnil, je začel vneto pripovedovati, da se tu ne plača nič kupiti, da je vse vražje drago. In celo zakletel je, da sva začela sumiti in ga je Stanko kar naravnost oprežal, kje in kako je prišel od tega spoznanja. Ves skesan nama je mupal, da se je izmuznil in šel na pivo, italijanskega niso imeli, plzensko češko je pa stalo seklinca 22 lir (66 Din). Malo sva zarenčala, a je dejal, da ni mogel drugače, ker je bilo polno ljudi na bi nastal škandal, če bi ušel od odprte steklenice. To sva tudi midva že vedela; za vstop v dožvo palačo smo plačali 15 lir (45 Din), za na stolp 3 lire, za k zvonovom 2 liri posebej, no pa k zvonovom nismo šli, saj imamo doma na Slovenskem lepše in boljše.

Obala ob malem trgu sv. Marka se imenuje Slovenska obala (Riva degli Schiavoni), ker so tu včasih pristajale dalmatinske in slovenske ladje iz Trsta in Devina. Tu je zdaj glavno pristanišče za gondole. Sploh bi lahko rekli, da so Benetke v temelju slovenske — ker stoje na hrebtih, ki so zrasli na Slovenskem in hrvaškem Krstu.

Miško je ves čas taral, kako je vse drago, dokler mu ni Stanko zaprl ope z odločnim: Pa

bi bil doma ostal. Kaj pa hodiš med gospodo. Dobro, da smo imeli vse druge stvari zastoj zrak, vodo, hrano in stanovanje.

Po večerji smo jo mahnil spet k sv. Marku. Zvečer je šele življenja tu. Vseposvoda igra godba. Kljub temu, da je toliko prostora, se ljudje skoraj gnetejo. Zvečer pridejo vna tudi pravi Benetčani, zagoreli, s pipami, v delovni obleki. Najbrž ne morejo razumeti, česa hodijo ljudje iskat sem k njim.

Najlepše pa se je bilo voziti zvečer v mesečini po kanalih. Vseposvoda luči, ki se iskrijo v vodi. Morje je črno, da se ti zdi kot brez dna. In se zamisliš za Miristo let nazaj, ko so se tako vozili benetčanski plenilci in delali podoknice svojim izvoljenkam. In gondolirja se zdaj ponujajo čolne z besedami: »Gospod, gondola za podoknico.«

Če gledaš takole to vrvenje, smeh, luči in to čudno plavo nebo nad vsem, se ti svet kar v hipu zadi lep in si ga vesol in še sam sebe povrh. Tako je dejal tisti večer Miško, ki jo pesnik med nami še vedno na tistem misli, da bo na ta način nekaj še velik moč.

Tako hitro so nam minili tisti dnevi v Benetkah kot nam v šoli nikdar ne. Še na profesorje smo pozabili zahvaljati, kar se pri študentu le redkokdaj zgodi.

Videhli smo še par cerkva, a ne preveč. Cerkev svete Manje Odraslejšice (Sta. Maria della Salute), še neko drugo, katere stolp je nagujen kakor stolp cerkve v Pizi. Zato smo sklenili, da v Pizo ne gremo. Drugih znamenitosti tam ni kot tisti posevni stolp. Videhli smo še muzej in galerijo (zbirko) slik in mednarodno umetnostno razstavo, kjer se nahajajo tudi slike slovenskega slikarja Toneta Kralja, ki je prav ta čas slikal cerkev na sv. Višarjah.

Peljali smo se tudi na Lido, to je otok pred Benetkami, ki je svetovno kopališče, kjer lahko vidiš najnovejšo norosti kopalne mode. Pametne so le v toliko, v kolikor več pokrivajo kot pa prejane. Tu se zbira domarni svet iz vse Evrope, filmski igralci in igralke in drugi teki tiči. Damske razkazujejo svoje nove obleke in še za drag denar kopajo v zeleni vodi. Za kopališče je treba plačati v prvem razredu na

dian 50 lir (150 Din) v drugem 30, v tretjem 18! Seveda, kdor lahko. Ampak mi smo dejali, da se rajši kopamo zastoj v Sovi, kjer je pod planinami navsezadnje tudi lepše kot na tem otoku, ki je pust, če bi ne bilo na njem hotelov in razkošnih vil. Stanko je pogrnjal, da imamo tu vzgled za stvarjenje ali kako se da iz nič kaj narediti. Jaz sem pa pristavil, da brez nič ni nič. Do tega bridkega spoznanja smo prišli tudi mi.

Na Lido slaneje tudi Slovenec dr. Res, ki je profesor na univerzi v Benetkah. Ikarš smo ga, da bi ga pozdravili, pa ga ni bilo doma. Sani smo vedeli, kako je prijetno, če dobiš v tujini domačega človeka. Na Lido smo dobili nekega Hrvata iz Zagreba, ki še pet let ni bil doma in je skoraj jokal od veselja, ko je spet lahko govoril po hrvaško.

Ampak bi bilo skoro napačno, če bi gledali samo svetlo stran Benetk. Zanimalo nas je tudi, kako je v preprostitih ulicah in smo jo neko popoldne mahnil križem krašem po Benetkah. Najprej ob Veškem kanalu čez slavn most Rialto in potem po ozkih stranskih umazanih ulicah. To moram pač povedati, da so umazane. V našem Splitu ali Dubrovniku ali Šibeniku ne bi nikoli videl perila razvešenega čez cesto kot tu. Ali da bi ljudje, vse domače stvari opravičali kar na ulici, n. pr. da posilvijo pred vrata mizo in vsa družina je na ulici. Prodajalne so majhne, temne, živež je drag, obleka in čevlji pa poceni, ker teh stvari dosti izdelujejo, izvažati jih pa ne morejo. Črni skuštrani otroci so nas radovedno ogledovali in letali za nami. Tu smo videli, kako bopno živi večina Benetčanov. Jedo največ ribe in makarone. Riba lahko kupiš kar v prodajalni kuhane ali ocvrte in vseh sort. Videhli smo, kako so opolne hodile ženske s krožniki ponje in jih nosile domov.

Zvečer nas je parobrod ali vodni tramvaj, kot ga je krstil Miško, zapeljal prav pred veliko postajo in še preden smo se utegnili razgledati po njej, nas je vlak že potegnil v noč. Nič nam ni bilo hudo, le Miško je nekam sanjavo buhl v noč, a potem se je najbrž prepričal, da ni mogoče videti ničesar.

Mornar, ki sem ga videl snoči pri krmilu, je bil že pokoncu in je snažil krov. Bil je tako prijazen, da je položil desko na zemljo, in tako sem mogel s svojo četo stopiti doli na travnik.

Ko sem se igral s psi in z Joli-Coeurjem ter tekal, skakal v jarke in plezal na drevesa, je čas hitro minil; ko smo se vrnili, so bili konji že vpreženi v ladjo in privezani na topol, ki je stal na potu ob kanalu, po katerem so imeli hoditi, da vlečejo barko.

Hitro sem se vkrcal; nekoliko minut za tem je bila vrv, ki je zadrževala ladjo na bregu, zrahljana; mornar je zasedel prostor pri krmilu, vlačilec vrvi je zalahal konja in škripec vlačilne vrvi je zaškripal; bili smo na potu.

Kako prijetno je potovanje na ladjit Konji so tekli po poti ob kanalu in polzeli smo nalahko na vodi, ne da bi občutili premikanje; oba pogozdena brega sta bežala mimo nas in nismo slišali drugega šuma kot pljuskanje valov, ki jih je rezala ladja in med to pljuskanje so zveneli kraguljčki na vratu naših konj.

Med vožnjo sem se sklonil čez ladjino ograjo in opazoval topole, ki so se s koreninami v sveži travi ponosno dvigali in v mirnem jutranjem ozračju gibali svoje vedno nemirno listje; bili so uravnani v dolgi vrsti ob bregovih in so tako tvorili gost zelen zastor, ki je zabranil posevnim solničnim žarkom dostop k nam in prepuščal do nas le milo od vejevja presejano svetlobo.

Mestoma je bila videti voda vsa črna, kakor da bi prikrivala nepremerljiva brezdnja; drugod pa se je zavalila v prozorno površino, skozi katero so se svetlikali kremenovi kamenčki in baržunasto zelenje.

Bil sem baš zatopljen v premišljevanje, ko zasllišim svoje ime.

Živahno sem se obrnil; bil je Arthur, katerega so

prinesli na njegovi deski; pri njem pa je stala njegova mati.

»Ali si dobro spal,« me je vprašal Arthur; »bolje kakor zunaj?«

Približal sem se in skušal odgovarjati materi in otroku z vlijudnimi besedami.

»Kaj pa psi?« je rekel.

Poklical sem jih in tudi Joli-Coeurja; prišli so in pozdravljali, Joli-Coeur pa se je pačil kot takrat, kadar je naprej videl, da hočemo igrati.

Toda ta dan ni bilo govora o predstavi.

Gospa Milligan je postavila svojega sina tako, da je bil varen pred solničnimi žarki, sama pa se je usedla k njemu.

»Ali bi hoteli odvesti pse in opico,« mi je rekla, »zakaj delati moramo.«

Storil sem, kar je zahtevala in se odstranil s svojo četo čisto v prednji del ladje.

Za kakšno delo je bil pač ta ubogi mali bolnik sposoben?

Videl sem, kako mu je dala mati ponavljati beryllo, besedilo pa je sledila v odprti knjigi.

Iztegnjen na svojo desko je Arthur ponavljal, ne da bi se premaknil.

Ali boljše rečeno, skušal je ponavljati, zakaj strašno je jecal in ni spravil iz sebe niti treh vezanih besed; in še se je pogosto zmotil.

Njegova mati ga je opominjala, sicer milo, a obenem odločno.

»Ne znate svoje basnil« je očitala.

Čudno se mi je zdelo, da je vikala svojega sina, zakaj takrat še nisem vedel, da se Angleži ne tikaajo.

»Oh, mamica!« je tožil z obupanim glasom.

»Danes delate več napak, kot ste jih napravili včeraj!«

v veliko daljših krilih, kakor spomladi. Nekatere nosijo krila, ki segajo skoro do gležnjev. Vedno se udeležujejo sej brez modernih klobukov.

Lepa moda. Pri nas nismo v znak žalosti črno barvo. Na daljnem vzhodu je v navadi bela. V 16. stoletju so pa Francozinje nosile sivo. Po obleki so pa bile narisane — mrtvaške glave in kosti.

Bogati kardinal Antonio Salviati je bil bolan na smrt. Kakor je bil poprej ljubitelj tal in veselja, je bil sedaj žalosten in zamisljen. Opica, ki ga je včasih razveseljevala s svojimi neumnostmi, je sedaj tiho posedala poleg svojega gospodarja. Ko so zdravniki obljubljali kardinalu le še 24 ur življenja, so porabili njegovi služabniki to priliko in odneali vse dragocenosti in dragulje, kar so jih našli; le kardinal je moral mirno gledati to ravnanje, ne da bi mogel spregovoriti le besedico. Ko je videla opica, da odnaša služinčad toliko stvari, ni hotela zaostati. Hitela je k omari, kjer je visel kardinalov klobuk, si ga posadila na glavo in z neznanosko smešnimi kretinami bežala skozi vrata. Ko jo je kardinal gledal, se ni mogel vzdržati sme-

Radovan Hrančič

Sprehodi po tujih kraji h.

(Dalje.)

4. V gore, v gore...

Na strme vrhe!

Vesel, ves židane volje sedim na vrtni terasi neke v Inomosti. Lep, topel solnčen dan, za trenutek naj se oddahnem po kosilu. Ves dopoldan je minil z letanjem po mestu, v vožnji z avtobusom v okolico. Zdej naj uredim misli, naj osvežim spomine, naj se pripravim za naprej...

Sedim in gledam. Oči same ubajajo čez hišne strehe, čez vrtno ograjo, čez gozdove, tja v višavo, v gorovje, ki se dviga koj za mestom onstran reke Ine.

Cel venec gorskih velikánov obkroža Inomost. Najvišji vrh je Hafelerker, visok 2300 metrov. Nanj so podjetni domačini speljali žično železnico. Ogromno denarja jih je sicer stala ta reč, toda zdaj se bogato obrestuje. Par let je šele, kar je bila železnica zgrajena, pa pravijo, da je že plačana.

Če gledaš iz mesta v hrib in imaš dobre oči, prav lahko opazuješ, kako se nad gozdovi, nad reko, pa še višje gori nad skalnatimi kraji pomikajo črne pike, majhne, ki pa nosijo v hrib ali z njega vendarle po 10 do 12 oseb. Ena pika gre gor, druga se pomika dol, v sredi se srečujeta, čez čas pa istočasno obstaneta zgoraj in zidolaj. Ljudje izstopijo, vstopijo drugi, pomikanje in prevažanje se nadaljuje. Tako ves dan, ura za uro.

Železnica je zgrajena v treh delih. Najprej do Hungerburga po tiri; vagončki se pomikajo po časi gor in dol, v sredini se srečujejo. Cel sistem železnice je tako urejen, da lastna teža zgornjega voza pritiska navzdol ter s tem vleče spodnji voz v višavino. Kar teže manjka, pomaga elektrika, vagončka sta pa privezana z žico, ki teče sredi tirov po velikih železnih kolesih.

Vse prijatelje našega lista vabimo, da se pri svojih nabavkah ozirajo na tvrdke, ki oglašajo v »Domoljubu«.

40

ha; ves se je prepustil smehu in tedaj se mu je tvor v pljučih predrl in kardinal je kmalu nato — okrevail.

Rop mladenke. V pokrajini Avelino v južni Italiji se je pripetil sledeči dogodek: V 19 letno vaško lepoticu se je zaljubil mladenič in je zaprosil starše za roko. Ker je pa bil pretepat, so ga starši odbili. To je ognjevrtega zaljubljenca razkačilo. Prišel je z avtomobilom v bližino dekletovega stanovanja, nič sluteč, da deklica s pomočjo dveh žensk ugrabil in v divjem begu odpeljal. Oblastva niso še našla sledu za dekletom in njenim nasilnim snuhačem.

Razgovor v gostilni. — Prvi gost: »Tu v časopisu čitam, da sta dva natakarja nastopila pot okoli sveta.« Drugi gost (ki že dolgo časa čaka na naročeno jed): »Oho, gotovo je vmes tudi tisti, pri katerem sem naročil penčko.«

O, ti otroci! Teta dobi na kolodvoru šopek cvetlic, pa reče: »O, kako je lep! Ta pa tudi nekaj stane!« Mali nečak: »Nič ne de; ata so rekli, da ne gledajo na par kovačev, samo da odpotuješ.«

Ze ko stopiš iz vagončka, si precej visoko nad mestom in se ti progi po dolini lep razgled. Okrog postaje je vrsta šotorov, paviljonov, kjer prodajajo vseh vrst spominke, največ razglednice. Tudi je tu več hotelov, restavracij in kavaren. Ves dan je tu živahno, tako poleti in pozimi. Tujci hite iz vsega sveta in se prepečajo po tej železnici v višavo, kjer se jim nudi tako lep razgled.

Od tu dalje se pravzaprav šele začne prava žična železnica. Ko vstopiš v železen »koš«, zazvoni neke skrivnostne zvonce, potem nekaj zašumi, spustili so električni tok v napravo, vratica koša so trdno zaprta, zapahnjena, — začnemo se pomikati navzgor, vse višje in višje...

Čuden občutek za človeka, ki se prvič vozi s takole žično železnico nekam v značno višavo! Naš koš, majhen železen vozček, kurnik, ki visi z enim samim kavljem na kolesju, ki se počasi pomika po žici navzgor. Gledam žico, po kateri drsimo, gledam hkratu dol na tla, ki so 50, 100, 200, menda celo še več metrov pod nami, in vsak čas mi šine v glavo čudno bridka misel: kaj, ko bi se utrgalo...

No, nič hudega se ne zgodi. Varno hitimo navzgor, enakomerno, visoko nad gozdovi, nad jarki, v objem gorskega zraka, med skalovje, v pečine. Moram reči, da je to lepa vožnja. Dolj pod nami leži Inomost, vsak čas se bolj odmakne od nas, mi pa sedimo in stojimo v košu, drsimo v značno višavo, pa gledamo na vse strani, v sinji zrak, v gozdove pod seboj, čez vso dolino, na ono stran v hribe, v vrhove, ki se pno pred nami v višavo, kamor hitimo, kjer je končni naš cilj.

Še enkrat izstopimo in vstopimo v drug koš. To je tretji del železnice. V prvem delu obratujeta dva vozčka, ki se sredi razdalje srečujeta, na drugem delu se takisto srečujeta na žicah oba koša s potniki, zdej, v tretjem delu vožnje pa je en sam koš, ki vozi do končne postaje zgoraj, odloži potnike, naloži druge in jih popelje navzdol, kjer jih spet izloži in izroči drugemu košu, ki jih popelje nižje in potem še nižje, v mesto.

Na vrhu gore je zgrajena velika zgradba. V njej je moderna restavracija, vse dobiš tam, primerno dražje seveda. Od restavracije je še dober kos pota prav na vrh, odkoder je zelo lep razgled na vse strani, zlasti pa na mesto Inomost in na vso dolino, skozi katero se kot srebrna nit vijje reka Ina.

Nove knjige in skladbe.

n Prosvetna društva Ustanovljajo poleg pevskih društev še tamburaške zbornice, ki vam namočešajo orkester, katerega si ne morete povsod ustanoviti. Tamburanje je neprimerno lažje od godalne in pihalne godbe in so tudi instrumenti veliko cenejši. Velika ovira, da se ni moglo tamburanje tako razviti, je bila, ker nismo imeli do sedaj tamburaške šole v slovenskem jeziku. Sedaj je tudi ta ovira odstranjena. V Jugoslovanski knjigarni je izšla tamburaška šola, ki jo je spisal eden prvih strokovnjakov prof. M. Bajuk. Nudi vam prav vse nauke in pravila, kar jih mora znati dober tamburaš. Tamburaška šola velja 40 Din.

Misijski koledar za leto 1931 je izšel. Kakor enajst prejšnjih letnikov, je tudi ta poln nad vse zanimivih spisov in opisov delovanja naših in drugih misijonarjev. Koledar krasi mnogo slik iz misijskih krajev, ki lepo ponazorjuje življenje in delo misijonarjev in domačinov. Splača se dati 10 Din za to lepo delo. Vam ga priporočamo!

Zgredarica. Uredil in sestavil Lovro Novak, davčni kontrolor in referent za zgradarino za mesto Ljubljana. Cena s poštnino 27 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Ta knjiga obsega vse določbe, ki jih je treba vedeti za pravično sestavo poljav in drugih vlog na davčno upravo kakor: prošnje za začasnino in trajno davčno praznost zgradb, odpis zgradarine radi praznostanja ali neizterljivosti najemnine itd., da se izognemo neprilicam in kaznim. Priključeni so tudi izpolnjeni vzorci za vse neposredne davke. Knjiga vsebuje ključce, s pomočjo katerih vsakdo takoj izračuna, koliko davkov se mu more pripisati na njegove dohodke na zgradarini, pridobitni in zemljištni. Prijave dohodkov od zgradb (zgradarina) je vlagati letos že meseca oktobra. Potrebne tiskovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna. Pola stane 1 Din.

M. U. dr. Franc Pavličić

specialist za spolne in ustne bolezni
ordinira vsak delavnik od 8—12 in od 15—18h
v Pražakovi ulici št. 8 (vagalna rmena-modra hiša)
I. nadstropje.

»Saj sem se trudil, da se naučim.«

»Pa se le niste naučili!«

»Nisem mogel.«

»Zakaj ne?«

»Ne vem... ker nisem mogel... Bolan sem.«

»Vi niste umobolni; nikdar ne bom privolila, da se nekešar ne naučite in da pod pretvezo boleznizrastete v nevednosti.«

Prav stroga se mi je zdela gospa Milligan in vendar je govorila brez jeze in z nežnim glasom.

»Zakaj me užalostite s tem, da se ne naučite, kar vam dam?«

»Ne morem, mamica, zagotavljam vas, da ne morem.«

In Arthur je začel jokati.

Toda gospa Milligan se ni dala premotiti od njegovih solz, dasiravno je bila vidno ginjena in celo obupana, kakor je bila rekla.

»Mislija sem, da se boste danes igrali z Remijem in s psom,« je nadaljevala, »vendar se boste igrali šele potem, ko mi boste ponovili basen brez napake.«

Po teh besedah je potisnila Arthurju knjigo v roke in napravila nekaj korakov kakor da gre v barkino notranjost in je pustila svojega sina na deski.

Bridko je jokal in s svojega prostora sem slišal njegov presekan glas.

Kako je mogla biti gospa Milligan stroga z ubogim malčkom, ki ga je vendar vidno tako nežno ljubila? Če se ni mogel naučiti svoje naloge, tega brez dvoma ni bil sam kriv, temveč njegova bolezen.

Izginila je torej, ne da bi mu bila dala dobro besedo.

Toda ni izginila, namesto da bi vstopila v barko, se je vrnila k svojemu sinu in mu rekla:

»Ali hočete, da poizkusiva se naučiti skupaj?«

Potem se je usedla poleg njega, prijala zopet za

knjigo in pričela tiho brati basen, ki se je imenovala: Volk in mlada ovca; za njo je Arthur ponavljal besede in stavke.

Ko je prečitala basen trikrat, je dala knjigo Arthurju z naročilom, naj se sedaj uči sam in se je vrnila v barko.

Takoj je Arthur pričel brati basen in od svojega prostora, kjer sem bil ostal, sem videl, kako je premikal ustnice.

Očitno je delal in se trudil.

Toda to prizadovanje ni trajalo dolgo; kmalu je dvignil oči iznad knjige, ustnice so se mu gibale počasneje in kmalu so se ustavile popolnoma.

Ne bral ni več in ne ponavljal.

Njegove oči, ki so begale sem ter tja, so se srečale z mojimi.

Z roko sem mu namignil, naj se uči naprej.

Milo se mi je nasmehnil kakor v zahvalo za opomin, in iznova je uprl oči v knjigo.

Toda kmalu so se zopet dvignile in begale od enega kalonovega brega na drugega.

Ko ravno niso gledale na mojo stran, sem se dvignil in ko sem tako vzbudil njegovo pozornost, sem pokazal na knjigo.

Zopet jo je prijel z zbeganim izrazom.

K nesreči je dve minuti nato vodomec naglo kot puščica švignil preko kanala pred barko in pustil za seboj moder žarek.

Arthur je dvignil glavo, da mu je sledil s pogledom.

Ko je izginila ona prikazen, me je pogledal in dejal:

»Ne morem in vendar bi rad.«

Stopil sem bliže.

Adventisti.

Adventisti so protestantska — pietistična verska ločina. Nastali so v Ameriki. Njih ustanovitelj je farmar Viljem Miller. Bil je del časa brezverec. Pozneje je postal baptist; toda baptisti so ga sami izključili iz svoje srede, na kar je začel poučevati, pa tudi napačno razlagati svetopisemsko knjigo preroka Danijela in Skrivno razodenje sv. Janeza Ev. Pod vplivom te svoje napačne razlage je začel svetu oznanjati, da Kristus pride prav kmalu zopet na svet (ta trditev je še danes glavna resnica adventističnih vernikov). 2300 dni, ki jih omenja prerok Danijel v 8 pog. 14. vrsta, je smatral za leta in tako je računal, da nastopi Kristus znova že 1. 1843. — ko pa se to ni zgodilo —, je pa določil kot dan Kristusovega prihoda 25. oktober 1844. Po smrti Viljema Millerja (1849) se je sekta adventistov prav kmalu razcepila v 7 vrst, izmed katerih so pa važnejši le tako imenovani »sedem-dnevni-adventisti«. Njihova ustanovnika sta gospa M. Preston in ladijski kapitan Jozef Bates, duševna voditelja pa Viljem White in njegova soproga Ellen White. Pripadnikov štejejo v Evropi nekako 274.331 odraslih oseb. Vrhovno vodstvo je poverjeno generalni konferenci, ki ima svoj sedež v Washingtonu. Sedež jugoslovanske unije je Novi Sad.

Adventisti sicer verujejo v Boga in Jezusa Kristusa, pričakujejo skorajšnji prihod Gospodov in še tisočletno kraljestvo po njegovem prihodu.

Tajijo pa: neumrjemoost duše, večnost peklenskih kazni (verujejo, da bodo brezverni le enkrat sežgani potom dnevne svetlobe, ki jo bo prižgal Gospod), tajijo dalje: resnično pričujočnost Jezusovo v presv. Rešnjem Telesu; sv. mašno daritev smatrajo za nepotrebno, nauk o vicah jim je zelo dvomljiv, pet cerkvenih zapovedi je samo človeška naredba, prav tako jim je odveč spoved, sv. obhajilo, češčenje Materice božje in svetnikov, seveda tudi vidno poglavarstvo papeža. Podobno ne verujejo, da bi bila Mati božja ostala devica po svojem porodu. Zelo rohnijo zoper življenje slabih katoličanov. Močno se sklicujejo na sv. pismo. Obžalujejo, da je katoliška Cerkev postala tekom stoletij tako pokvarjena. Mnogi so sovražniki spiritizma, češ, da so spiritisti pravcati služabniki satanovi.

Skratka: njihovo verstvo je mešanica krščanskih, judovskih, protestantskih in zdravstveno reformnih gibanj. Strogo se postijo ob sobotah, združijo se po zgledu pravovernih judov svinjskega mesa, tobačka in alkohola in zahtevajo od svojih vernikov desetino. Kot vir resnic priznavajo samo sv. pismo (brez ustrege izročila) in zahtevajo, da se smejo krstiti le odrasli (in sicer s potapljanjem), pri svoji daritvi, pred katero imajo umivanje nog, uporabljajo brezalkoholno vino. Z gorečnostjo, ki bi lahko služila boljši stvari, širijo v milijonih izvodih svoje spise (v najmanj 120 jezikih), ki jih na žalost kupujejo tudi nepoučeni in versko brezbržni katoličani.

Najbolj znane adventistične knjige so:

E. G. White: Pot h Kristusu; Kristus naš odrešenik; Veliki boj; Delovanje apostolov; Po stopinjah Velikega Zdravnika. Dalje spisi: L. R. Conradi: Proroški pogled v čas in večnost; Prerokbe in svetovna zgodovina; Zlati vek; V senci velikih dogodkov; Zgodovina sobote in prvega dne v tednu; Angeli in demoni; — potem pa zlasti še knjiga: W. A. Spicer: Naš čas in usoda sveta.

O vseh teh knjigah velja za katoličane določilo kat. Cerkve, ki se glasi: Ze same po sebi, ne da bi bil za to potreben poseben odlok, so prepovedane knjige in slike, ki nasprotujejo katoliški veri ali npravnosti, pa tudi od nekatoličanov prirejene izdaje svetega pisma, isto tako knjige, ki pripovedujejo o novih prikaznih, prerokbah in čudežih; knjige, ki napadajo verske resnice in namenoma blatijo duhovniški in redovski stan. Prepovedane so dalje knjige, ki uče ali priporočajo vražarstvo, coprnije, klicanje duhov itd. ali ki zagovarjajo dvoboj, samoumor in ločitev zakona ali pa, ki namenoma govore o poltenosti, nenravnosti itd. Kazni izobčenja pa zapade, kdor bi izdajal odpadniške, krivoverske ali razkolniške knjige ali bi take ali izrečno prepovedane knjige zagovarjal, ali pa jih vedoma brez dovoljenja hranil in čital.

O občevarstvu z adventisti in zahajanju na njihove verske prireditve se pa nam zdi umestna beseda, ki jo je zapisal sveti Janez o krivovercih v prvem stoletju po Kristusu, namreč: »Kdorkoli odstopi in ne ostane v Kristusovem nauku, nima Boga; kdor ostane v nauku, ima Očeta in Sina. Ako pride k vam in ne prinese tega nauka, ga nikar ne sprejmite v hišo in nikdar ne pozdravite. Kdor ga namreč pozdravi, je deležen njegovih hudobnih del.« (2 Jan. 9—11.) Ravnati se nam je torej po besedah sv. Avguština: Ljubite osebe, zatirajte zmote.

Duhovne vaje drugod.

Poljska: V letošnjem postu so se skoraj po vseh poljskih vseučilišnih mestih vršile duhovne vaje za visokošolce. V Lublinu so se jih udeleževali skoraj vsi študenti tamkajšnje kat. univerze. V Poznani so trajale duhovne vaje cel teden, vendar je bila cerkev nabito polna visokošolske mladine. V Vilni so se začele duhovne vaje v visokošolski cerkvi sv. Ane. Četudi so se radi navala smeli udeleževati teh duhovnih vaj samo visokošolci, vendar je bila cerkev premajhna in so se morale nadaljevati v ogromni cerkvi sv. Janeza. A tudi to cerkev so napolnili visokošolci vsak dan do zadnjega kotička. V prestolnici Varšavi je po opravljenih duhovnih vajah nad 3500 visokošolcev (visokošolk) pristopilo k skupnemu sv. obhajilu. Val verskega navdušenja in žive vere je zajel potom duhovnih vaj vso poljsko mladino.

Ogrska: V »Domu duhovnih vaj« pri Budapešti se je velik teden letošnjega leta zbralo 78 ogrskih parlamentarcev (58 poslancev in 20 članov gosposke zbornice) k

Ženske v bračah in nadležni laje pod pazduho, na rokah in na nogah, s pomočjo CITO-KUR (akoj odstranjeni, zlasti na obrazu in na nogah, ki se pokrije le s pripravljenimi avilennimi nogavicami, pače ti moteti laje v oč. in so Vas sproti še velikokrat zaveli v neprijetne, CITO od strani vse nečistotne lasne izraske v nekaj trenutkih garantirano, brez bolečin, brez nevarnosti, popolnoma in za vedno. — Gena T. pise: »Počutim se slobodno, odkar sem s CITO lasnih izvračilkom, odstranila korenine nezaklejenih lasnih izrasokov.« — Uporabljajo tudi gosposke. Brijte brez mila, brez noža, brez aparata. — ena 12 Din, 3 steklenice 25 Din. Dr. Nic. Kémeny, Košice D. Poštai predal 12 M 27. Č.S.R.

skupnim duhovnim vajam. Med drugimi so se te pobožnosti udeležili pravosodni minister Zsitvay; bivši ministri predsednik Karel Huszar, nadžupan Budimpešte Fr. Ripka i. dr.

Holandija: Ima 13 domov duhovnih vaj. V njih je opravil že šesti del vernikov duhovne vaje.

Tudi Belgija je vzgojila svoje najboljše sinove v duhovnih vajah, podobno Kanada. V Nemčiji in Franciji imajo že teče vaje za mesec dni trajajoče duhovne vaje, katere opravljajo pred vsem tisti, katerim žele poveriti kako važnejše mesto v narodu.

Meh za smeh.

Atrakcija. Po svečanem opravilu je župnik dejal županu pred cerkvijo: Ampak kako hudo kašelj je napadel vašo ženo v cerkvi. Vsi ljudje so se ozirali nanjo. Nič hudega, gospod župnik, moja stara je imela danes nov klobuk.

Učitelj: Kako pravimo onemu človeku, ki govori in govori, čeravno ga nihče izmed poslušalcev ne posluša in nikogar ne zanima?

Učenec: Učitelj.

Letoviščar (v mirnem kraju): »Kaj pa napravite tu, kadar dežuje?«

Domačin: »Nič. Kar pustimo da dežuje.«

Nevarnost. Učitelj: »Ako se ne boš poboljšal, bom moral pisati tvojemu očetu, da se pri meni oglasi.«

Učenec (zdravnikov sin): »Raje nikar, moj oče je zdravnik in vsak poset računa petdeset dinarjev.«

Za srečo. Vrečko je sedel v gostilni za mizo ter nežno gladil zajčjo tacio ki jo je privlekel iz žepa.

»Čemu pa ti je to« ga vpraša prijatelj.

Vrečko se je namuznil: »To je za srečo. Veš, oni večer ko sem prišel malo pozno domov, mi je moja žena hotela malo žepe previzirati. Ko je segla v žep je prišla za to tacio jo izpustila in zakričala. Mistila je namreč, da je miš. Od tedaj pusti moje žepe pri miru. Torej, vidiš da je ta taca srečnosa.«

Predprava. Pričelo je goret in bolj kot se je ogenj širil, bolj je naraščala množica radovednežev. Policaj je ljudi odrival da bi gasilci nemoteno lahko vršili svojo dolžnost. Ko se mu je posrečilo da je množico potisnil nazaj, se je nekdo oglašil: »Zakaj pa moramo samo mi nazaj, oni tam pa lahko stojijo sprejaj?«

Policaj: »Ta lahko stoji tam kajti, to je njegov ogenj.«

KRASNE KODRE

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potenju dosežejo dame in gospodje brez škarkov dražik s HELA-esenco za kodre. Tudi najlepši bubikopf se polepi s HELA, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las, Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo onduliranih kodrov, krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale.

Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din.
Dr. Nikol. Kemény - Kolica - poštini predal 12/227, CSR.

PROSTOVOLJNA DRAŽBA

posestva ležečega v Zagradcu pod bñt. 23 s hišo in gospodarskim poslopji, poljedelskim orodjem in stroji, njivami, travniki in gozdovi, se bo vršila po parcelah dne 26. oktobra 1930 na licu mesta v Zagradcu št. 23 pri Grosupljem. Drazbeni pogoji so na vpogled pri okr. sodišču v Ljubljani soba št. 37.

»Čarovnik« se je pripravljaj, da pokaže svojo največjo umetnost. Dejal je: »Ako se blagovoli katera izmed dam podati tu semkaj na oder, napravil bom, da bo izginila.«

Pavle, ki je sedel med gledalci, je zaklical: »Počakajte malo, skočim po mojo staro domov.« Oni na odru pa se ni dal motiti ter nadjeval: »Naredil bom, da bo izginila, nato pa jo pričaram zopet nazaj.«

»A tako,« je vzdihnil Pavle ter sedel, »če je pa tako, potem se ne izplača, da bi šel panjo.«

V menažeriji. »Ali ta slon ni nevaren?« — »Kaj, nevaren? Gospa, tako je krotak, da ga lahko okoli prsta navijete.«

Gost: »Prinesite mi klobaso, ampak ne majhno kajti, mene vsaka malenkost zelo razburi.«

Pretnar: »Ali se počutite kaj olajšanega, zdaj ko ste hčer omožili?«

Fetnar: »O pač, za trideset tisoč Din.«

»Ali ste zadnji zimo imeli dosti snega?« — »O, precej, toda moj sosed ga je imel še več.« — »Kako to, tega ne razumem.« — »Zato ga je imel več, ker ima večji vrt.«

Odjemalec: »Ali ste mi pokazali vse, kar imate v prodajalni?«

Trgovec: »Vse. Samo onega računa ne, ki sem vam ga pred par meseci poslal. Ta je pri vas.«

»Kaj, petnajst dinarjev stane tole obleko za obleke? Ali nimate nič cenejšega?« — »O pač, tu so željbi.«

BOGOLJUB

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi, s slikami v bakrotisku. Stane letno Din 20.—. Pišite, da se vam pošlje na ogled. — Naslov: »BOGOLJUB«, LJUBLJANA - JUGOSL. TISKARNA

KMETJE, PRISTOPAJTE V. KMETSKO ZVEZO!

Neprijeten duh ust

je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobne paste, ker ista čisti zobe tudi na njih stanicah. Gnili ostanke jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej s malo tubo. Kl stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu s napisom Chlorodont. Doblja se povsod. — Pošlite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvorilca Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

Usnje

Svoje bogato zalogo priporoča za lesen in žimo

J. Lavrič. Št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema, ste tudi v stroj

On: Jaz lahko vse, kar potrebujem, izrazim z eno besedo.»

Ona: »Res? Katera pa je ta beseda?«

On: »Vse.«

LEPO ISTRSKO BRINJE se dobi pri A. Šarabonu v Ljubljani.

Na meji. Obmejni komisar: »Vi imate lepe kodrate lase, tu v potnem listu pa stoji da ste plešast. Potni list je ponarejen.«

Potnik: »Ne lasje so ponarejeni.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Milgarskega vajenca

za valjni mlin išče Ivan Rus, Grosuplje.

Moško narodno nošo

krasno kompletno prodaja Kurent Franc, Trnovo-Ljubljana.

Mizarški vajenec

se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Stefan Marčijan, Dob pri Domžalah.

Iščem vajenca

za pekovsko obrt. Oskrba v hiši. — Valentin Brežan, pek, Mojstrana, Gorenjsko.

Žekovski vajenec

se sprejme z vso oskrbo v hiši, J. Slivnik, Brežice.

2 čevljarstva vajenca

sprejme Jernej Jeraš, Dobruša 5, p. Vodic.

250 Din na dan

zaslужite v Vašem kraju. Pišite tovarni Persson, Ljubljana, Poštini predal 307. — Znamko za odgovor!

Učenca

za čevljarstvo sprejemem, Stanovanje in hrana v hiši. Franc Košak, čevljar v Domžalah.

Čevljarstva vajenca

in pomočnika sprejemem takoj. Janko Aljančič, čevljar, Ljubno p. Podnart, Gorenjsko.

Hlekarice

v Ljubljani in bližnji okolici dobijo delo pri Osrednji župkarici za drugi, Ljubljana, Kongresni trg 2.

2 pletilna stroja

in 1 topolodar naprodaj. — Naslov pove upravnništvo lista pod števil. 11.683.

FIGE novo BRINJE

blago, kraško prodaja Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska c. 36.

Končiči

Najboljši trdi in mehki kuki in končiči premog Vam nudi Družba Nitro, Ljubljana

Dunajska c. 36. Telefon 2820

Samo 115 Din

črni ševret čevlji

Samo 154 Din

črni boks čevlji

Samo 235 Di

modno barvasti čevlji

Razpošilja

Trgovski dom

Stermeckl, Celje št. 19

Neodgovarjačje se zamenja ali vrne denar.

Novi veliki ilustrirani cenik z več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastopniku.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic. »Dubied« stroji ter kolesa za rodbino, obrti in industrijo so le

Jos. Petelinica

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obrokel Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

ZAHVALA. Podpisani Leopold Ilc, posestnik in Gorice vasi št. 47, sem s 1. avgustom letos po- višal zavarovanje svojih posestij in pramčin. Novo zavarovanje naj bi nadomestilo dosedanje, že plačano pa še ne porabljena premija naj bi se s starega prenesele na novo zavarovanje, ostane pa bi moral plačati do 1. avgusta. Pa je že tako naneslo, da sem namenil to storiti šele 18. avgusta. Toda ponoči 17. avgusta sem pogorel. — »Vzajemna zavarovalnica« je kljub moji netačnosti bila tako kulantna, da mi je odškodnino izplačala po novem, višjem zavarovanju, da bi mi v resnici ne pripadala. Zato se ji na tem mestu najtopleje zahvaljujem za njeno velikodušno ravnanje v moji nesreči ter priporočam vsem, da se zavarujejo pri tem našem domačem slovenskem zavodu. Leopold Ilc, Gorica vas pri Ribnici.

Pozor! Pozor!

Veliko izbero damskega in moškega modnega blaga za plašče, kostume, double za pivrtnike, sukna, razne barhante, hlačovino, gotove povrtnike, obleke, triko pletenine in pliš vse vrste, Vam nudi po izredno nizki ceni le trdka

LUDOVIK BOLTIN

trgovina z meš. blagom — DOL. LOGATEC.

Gritzner, Kaiser, Voeta, Minerva šivalne stroje kakor tudi Columbia, His-Masters-Voice gramofone, kupite pri trdnici Pivler, Preska p. Medvodah, veliko ceneje kot povsod drugod. Zahtevajte godudbel — Potniki se iščejo.

PODGANE

Glasom uradne statistike po- kro 50 podgan ali 200 mihi se- liko kot trije močni delavci konji in Vam vrhnege 50 okužijo stanovanje. Univer- gane in mihi s zalogo, pa je neškodljiv v a urah vse pre- ševati. »30 podgan ali 200 mihi podgan sem našel, pošljite mi še 15 kos za 2 sosed«, piše vsespasnik G 100% jamstvo, klet donat nasa. Cena Din 15.—, s dose Din 24.— Dr. Nic. Kemény, Kolica, A poštini predal 19/P 22 Osklo-Slovaška.

Budilke od Din 49^{.-} naprej

Budilke, stenske in žepne ure

kupite najboljše in najceneje pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA I

Prešernova ul. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto!

Budilke iz lesa od Din 84^{.-} naprej, brez budilke Din 48^{.-}

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto!

Stenske ure z bitjem, idoča štirinajst dni od Din 380^{.-} naprej

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klovne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat 46 Din, 10 škat 80 Din LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

M. Geršak

Ljubljana

kupi

suhe gobe, fižol in orehe

po najvišji dnevni ceni

Berite! Poslušajte!

Povečal sem zopet svojo trgovino, kakor tudi zalogo z jesenskimi in zimskimi blagom iz prvovrstnih tu- in inozemskih tovarov, radi tega Vam nudim krasno izbiro posebno v damskih plaščih, moških oblekah in suknjah ter v vsem drugem blagu, po zelo ugodni ceni. — Oglejte si zalogo in prepričani boste ter pri enem obisku bo Vaš trud poplačan! — Ne zamudite prilike, ker zima se bliža! — Se priporočam z vsem spoštovanjem

VINKO SAVNIK, Radovljica.

Verno ogledalo

Vašega gospodinstva

je Vaše perilo. Njegova duhteča belina bo Vaš ponos, dolgotrajna uporabnost Vaša korist. Dosegli boste oboje s pravim

terpentinovim milom

SODE in KADI

vsih velikosti po najnižji ceni ima vedno v zalogi FRAN REPIČ, sodar, Ljubljana, Trnovo. — Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripejanega lesa.

V vsako hišo »Domoljuba«!

ZAHVALA. Podpisani se najtopleje zahvaljujem »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani. Ko mi je pogorelo del mojega imetja, je gori imenovana zavarovalnica takoj naslednji dan poslala cenilca in takoj ugotovila škodo, nato pa takoj v popolno moje zadovoljstvo vse izplačala. Z ozirom na to toplo priporočam naš domači zavod, ker tako hitro in kulantno dela. — Križ, dne 8. oktobra 1930. Jožef Zupan, posestnik v Križah pri Trzinu.

Advokat Mejač Anton

je otvoril pisarno v Ljubljani in jo pridružil pisarni

dr. Krapeža Josipa, Tavčarjeva 11

Zima se bliža

zato naj se vsakdo pravočasno preskrbi z različnim zimskim blagom, kakor: double, razni moški šofli, za damske plašče, pliš, baržun, razni barhenti, kovčgi, rjuhe, koci, razno zimsko in letno petilo, damski in moški klobuki, razna kožušina, kakor tudi vsakovrstno platno domačega lastnega izdelka. — Vljudo vabim vse cenj. občinstvo na ogled moje lepe, velike in sveže zaloge brez obveze za nakup. Vsakdo se bo prepiral o prvovrstnem blagu in nizkih reklamiranih cenah. — Za obilen obisk se priporočam

Ivan Romih,

manufakturna trgovina — ZIRI.

Naročite »Slovenca« na ogled!

Zadružna Gospodarska banka d.d.

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN 480.000^{.-}

PODRUŽNICE:

KAPITAL IN REZERVE NAD DIN 16.000.000^{.-}

BLEJ
KOČEVJE
NOVI SAD

CELJE
KRANJ
SOMBOR
ŠIBENIK

DJAKOVO
MARIBOR
SPLIT

Sprejema VLOGE — daje KREDITE, eskomptira MENICE — Nakazila — akreditivi — Borzna naročila.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupi in prodaja VALUTE, CEKE, DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Safes — deposits. — Prodaja sreča.